

Univerzita Pardubice
Fakulta ekonomicko-správní

**VÝVOJ EKONOMIKY A HOSPODÁŘSKÉ POLITIKY
SLOVINSKA**

Ludmila Rejmanová

Bakalářská práce

2009

Univerzita Pardubice
Fakulta ekonomicko-správní
Ústav ekonomie
Akademický rok: 2008/2009

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Ludmila REJMANOVÁ**

Studijní program: **B6202 Hospodářská politika a správa**

Studijní obor: **Veřejná ekonomika a správa**

Název tématu: **Vývoj ekonomiky a hospodářské politiky Slovinska**

Zásady pro vypracování:

Úvod

1. Vývoj ekonomiky Slovinska
2. Hospodářská politika a opatření vlády Slovinska
3. Důsledky vstupu Slovinska do EU
4. Komparace ekonomiky Slovinska v rámci EU

Závěr

Literatura

Přílohy

Rozsah grafických prací:

Rozsah pracovní zprávy: oca 30 stran

Forma zpracování bakalářské práce: tištěná/elektronická

Seznam odborné literatury:

WOKOUN, René: Ekonomika v prostoru; Linde, 2008, ISBN 978-80-7201-698-3

NACHTIGAL, Vladimír: Konvergence zemí střední a východní Evropy k Evropské unii; Linde, 2002, ISBN 80-7201-361-0

CIHELKOVÁ, Eva: Světová ekonomika; Grada, 2002, ISBN 80-247-0193-6

SIRŮČEK, Pavel: Hospodářské dějiny a ekonomická teorie; Melandrium, 2007, ISBN 978-80-86175-53-9

GLASSNER, M. I.: Political Geography. John Wiley and Sons, New York 1996

KEECH, W. R.: Economic Politics. Cambridge University Press 1995

Vedoucí bakalářské práce:

Ing. Jan Šolta, CSc.
Ústav ekonomie

Datum zadání bakalářské práce:

7. července 2008

Termín odevzdání bakalářské práce:

1. května 2009

doc. Ing. Renata Myšková, Ph.D.
děkanka

L.S.

prof. RNDr. Bohuslav Šolc, CSc.
vedoucí ústavu

V Pardubicích dne 1. července 2008

Prohlašuji:

Tuto práci jsem vypracovala samostatně. Veškeré literární prameny a informace, které jsem v práci využila, jsou uvedeny v seznamu použité literatury.

Byla jsem seznámena s tím, že se na moji práci vztahují práva a povinnosti vyplývající ze zákona č. 121/2000 Sb., autorský zákon, zejména se skutečností, že Univerzita Pardubice má právo na uzavření licenční smlouvy o užití této práce jako školního díla podle § 60 odst. 1 autorského zákona, a s tím, že pokud dojde k užití této práce mnou nebo bude poskytnuta licence o užití jinému subjektu, je Univerzita Pardubice oprávněna ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložila, a to podle okolností až do jejich skutečné výše.

Souhlasím s prezenčním zpřístupněním své práce v Univerzitní knihovně.

V Pardubicích dne 30. 4. 2009

Ludmila Rejmanová

Poděkování:

Na tomto místě bych chtěla poděkovat vedoucímu bakalářské práce Ing. Janu Šoltovi, CSc. za poskytnuté rady, konzultace a odborné vedení, které mi pomohlo k vypracování této práce.

ANOTACE

Práce se zabývá slovinskou ekonomikou od jejího vzniku v roce 1992, tedy vývojem makroekonomických ukazatelů a zahraničním obchodem. Popisuje proces transformace na tržní ekonomiku, vstup do mezinárodních organizací a důsledky členství v EU. V závěru je provedena komparace aktuálních ukazatelů se státy EU.

KLÍČOVÁ SLOVA

Slovinsko, vývoj ekonomiky, Evropská unie, transformace, makroekonomické veličiny

TITLE

Development of Slovenian economics and economic politics

ANNOTATION

The thesis deals with Slovenian economics since its emergence in 1992, especially the development of macroeconomic indicators and external trade. It describes the process of transformation into market economy, entering the international organizations and effect of EU membership. The conclusion consists of the comparison of current indicators to other EU states.

KEYWORDS

Slovenia, development of economy, European Union, transformation, macroeconomic indicators

OBSAH

ÚVOD.....	9
1 ZÁKLADNÍ INFORMACE.....	11
1.1 Historie.....	11
1.2 Obyvatelstvo	14
1.3 Administrativní členění.....	15
1.4 Politický systém	16
2 VÝVOJ EKONOMIKY	17
2.1 Struktura ekonomiky.....	17
2.1.1 Služby	17
2.1.2 Průmysl.....	18
2.1.3 Stavebnictví	20
2.1.4 Zemědělství, lesnictví a rybolov.....	20
2.2 Vývoj hrubého domácího produktu	22
2.3 Vývoj inflace.....	24
2.4 Vývoj nezaměstnanosti	25
2.5 Zahraniční obchod	26
2.5.1 Teritoriální struktura vývozu	27
2.5.2 Teritoriální struktura dovozu	28
2.5.3 Komoditní struktura vývozu.....	29
2.5.4 Komoditní struktura dovozu.....	30
2.6 Obchodní bilance	32
2.6.1 Obchodní bilance s Českou republikou	33
2.7 Vývoj platební bilance	35
2.8 Veřejný dluh	36
3 HOSPODÁŘSKÁ POLITIKA	38

3.1	Transformační proces	38
3.1.1	Privatizace	41
3.2	Regionální politika.....	43
3.3	Zdanění	45
4	DŮSLEDKY VSTUPU DO EU.....	47
4.1	Bezpečnostní politika a vstup do mezinárodních organizací.....	47
4.2	Přijetí eura.....	50
4.2.1	Výměna hotovosti.....	52
4.2.2	Důsledky přijetí	52
4.3	Předsednictví Radě Evropy.....	53
4.3.1	Priority slovinského předsednictví:	54
4.4	Slovinský spor s Chorvatskem.....	55
5	KOMPARACE EKONOMIKY SLOVINSKA V RÁMCI EVROPSKÉ UNIE	57
5.1	Komparace HDP	57
5.1.1	HDP na obyvatele.....	57
5.1.2	Růst HDP v procentech	58
5.2	Komparace inflace	60
5.3	Komparace nezaměstnanosti.....	62
5.4	Komparace obchodní bilance.....	64
	ZÁVĚR.....	65
	SEZNAM LITERATURY.....	67
	SEZNAM TABULEK	72
	SEZNAM GRAFŮ	73
	SEZNAM ZKRATEK	74

ÚVOD

Slovinsko je alpský stát ve střední Evropě. Republika Slovinsko vznikla v roce 1991 jako jeden z nástupnických států Jugoslávie a stala se tak demokratickou zemí. Započala také cestu od centrálně plánované ekonomiky k ekonomice tržní. Slovinsko stejně jako Česká republika a dalších osm států v roce 2004 vstoupilo do Evropské unie. V roce 2007 bylo první z nových členských zemí, která přijala společnou měnu Euro. V dalším roce se Slovinsko ujalo dalšího prvenství, a to předsedání v Radě Evropy. Vidím v tom určitou podobnost i inspiraci pro Českou republiku, proto jsem si pro svou práci vybrala právě Slovinsko.

Cílem mé práce je posoudit vývoj a transformaci slovinské ekonomiky a její postavení v rámci Evropské unie. Text je rozdělen do několika kapitol, které spolu úzce souvisí. V první kapitole se budu věnovat charakteristice země, její historii, populaci, administrativnímu členění země a charakteristice politického systému.

V další kapitole se budu zabývat vývojem ekonomiky od vzniku samostatného Slovinska. Nejprve se zaměřím na strukturu slovinské ekonomiky ve členění na průmysl, služby, stavebnictví a zemědělství. Poté budu sledovat vývoj makroekonomických ukazatelů jako je HDP, inflace, nezaměstnanost. atd., kterými lze zhodnotit proces transformace. Dalším bodem bude slovinský zahraniční obchod, kde budu sledovat jaká je jeho teritoriální a komoditní struktura. Zaměřím se také na obchodní styky Slovinska s Českou republikou.

Třetí kapitola bude zaměřena na hospodářskou politiku. Za důležitou část považuji transformaci ekonomiky, kterou slovinská ekonomika procházela v devadesátých letech minulého století a významně ovlivnila její další vývoj. Součástí byla i privatizace státního majetku. Dále se budu věnovat regionální politice a daňovému systému, neboť si Slovinsko jako jedna z mála postkomunistických zemí zachovala progresivní zdanění příjmů, aniž by to negativně ovlivnilo hospodářský růst.

Čtvrtou kapitolu věnuji mezinárodní integraci. Pokusím se přiblížit komplikace při vstupu do mezinárodních organizací, především do Evropské unie, kvůli sporům se sousedními státy. Přesto však Slovinsko v roce 2004 do EU vstoupilo, což pro něj mělo různé důsledky. Jedním z nich byl přechod z národní měny tolar (SIT) na společnou měnu Euro. Tento proces proběhl k 1. lednu 2007 a je považován za jeden z nejúspěšnějších

v historii EU. Zmíním se také o předsednictví Radě Evropy, které Slovinsko předsedalo od 1. ledna 2008 do 30. června téhož roku. V poslední části této kapitoly se chci věnovat aktuálnímu slovinsko-chorvatskému sporu.

V závěru práce porovnávám aktuální dosažené hodnoty makroekonomických ukazatelů v rámci členských států Evropské unie a provádím shrnutí dosažených výsledků.

1 ZÁKLADNÍ INFORMACE

Oficiální název státu je Republika Slovinsko (slovensky *Republika Slovenija*) a rozkládá se na 20 256 km². Je to středomořský stát na pomezí Balkánu a střední Evropy. Severní část země zasahuje do jižní části Alp, východní oblast do Panonské nížiny a jihozápadní část pobřeží zahrnuje i část Istrie. Díky této geografii je podnebí ve Slovinsku různorodé – na pobřeží středozevní, alpské v severních pohořích a kontinentální na východě. [1]

Úředním jazykem je slovinština, v pohraničních oblastech s maďarskou a italskou menšinou je za úřední jazyk uznávána i maďarština a italština (včetně škol, TV a rozhlasu). V obchodním a úředním styku je nejpoužívanější angličtina, případně němčina.

Od 15. 1. 2007 je výhradním platidlem 1 euro (EUR) = 100 centů (v období 1. 1.–14. 1. 2007 byla paralelně používána původní měna slovinský tolar SIT). Pevný kurz 1 euro = 239,64 SIT. [2]

1.1 Historie

Termíny Slovinci, slovinské etnikum a Slovinsko vznikly mnohem později než ve středověku. Historiografie je ovšem často užívá i retrospektivně pro označení severozápadní skupiny jižních Slovanů, kteří sídlili ve východoalpském regionu a také k vymezení území, kde se formoval během staletí novodobý slovinský národ.

Přibližně do konce 15. století žila srbská, chorvatská a slovinská etnika jen vedle sebe, ke střetům docházelo jen v pohraničních oblastech. Během osmanské expanze došlo ke spojení komunit a míšení obyvatelstva. V 15. a 16. století zaujalo slovinské hornictví první místo v Evropě. Rozvíjela se slovinská města, stoupal počet obyvatel a vznikala nová řemesla (výroba skla, papíru). Docházelo k navázání obchodních spojení s italskými a jihoněmeckými městy.

V období 16. – 18. století se severozápadní jihoslovanské oblasti – slovinské a chorvatské země – staly integrální součástí habsburské monarchie. V 16. století proběhla ve Slovinsku vlna evropské reformace, která měla význam pro budoucí rozvoj slovinského národa (přispěla k uchování lidového jazyka, rozvoji vzdělanosti atd.).

V průběhu 18. století se ve Slovinsku objevují první manufaktury a postupně se zde rozvíjejí raně kapitalistické vztahy. Terst se stal klíčovým obchodím a tranzitním centrem habsburské monarchie.

Dílo historika Antona Tomaže Linharta Pokus o dějiny Kraňska a ostatních zemí jižních Slovanů v Rakousku (1789 -1791) určilo pojem jednotného slovinského národa žijícího mezi Drávou a Jaderským mořem a odmítlo pojmenování Kraňci a Vindové. Linhartovo dílo je pokládáno za největší kulturní čin počínajícího procesu formování novodobého slovinského národa v 18. století, formuluje ideu spojení všech Slovinců v jeden národní celek.

V 80. letech a na počátku 90. let 19. století lze již Slovince považovat za novodobý národ. Přesto byla obhajoba slovinských národních zájmů německými nacionály bagatelizována odkazy na malý počet slovinského obyvatelstva. Bez základního předpokladu politicko-teritoriálního sjednocení svého území měli Slovinci jen malou naději na uchování národní svébytnosti. [2]

Když se po první světové válce Rakousko-Uhersko 29. října 1918 rozpadlo, většina Kraňska a Jižní Štýrsko se začlenilo do Státu Slovinců, Chorvatů a Srbů, který se stal 1. prosince téhož roku součástí Království Srbů, Chorvatů a Slovinců (Království SHS, které bylo 3. října 1929 přejmenováno na Království Jugoslávie). Dne 12. srpna 1919 se pak součástí Království SHS stalo jihozápadní Uhersko, Prekmurje (Pomuří), obývané převážně Slovinci, a 10. října 1920 byla ke Království SHS připojena i jihovýchodní část Korutan (Koroška).

Během druhé světové války bylo území dnešního Slovinska okupováno fašistickou Itálií a Německem. Po skončení války bylo Slovinsko znovu začleněno do obnovené Jugoslávie. Dne 2. prosince 1945 vznikla v rámci federalizované socialistické Jugoslávie Lidová republika Slovinsko, přejmenovaná 7. července 1963 na Socialistickou republiku Slovinsko. Slovinsko bylo již po roce 1945 nejrozvinutější částí a průmyslovou základnou Jugoslávie, takže celá léta doplácelo na chudší části. [3]

V dubnu 1990 proběhly v Jugoslávii první svobodné volby po více než 60ti letech. Byly to slovinské volby do republikového parlamentu. Většinu hlasů získali kandidáti bloku DEMOS (Demokraska opozicija Slovenije), do které se kolem Slovinského demokratického svazu sdružila rozhodující část nově vzniklých stran, od pravicových

až po nekomunistickou levici. Komunisté, kteří se přejmenovali na Stranu demokratické obnovy, získali jen 17 % hlasů.

V následujícím měsíci sestavil představitel Slovinských křesťanských demokratů (nejsilnější strana DEMOS) Lojze Peterle novou slovinskou vládu, první nekomunistický kabinet v dějinách federativní Jugoslávie. Základním bodem vládního programu se stalo vytvoření suverénního státu slovinského národa se samostatnou vnitřní a zahraniční politikou. Dalším bodem byla transformace socialistické ekonomiky na tržní hospodářství a vybudování právního státu.

Slovinsko po prohře komunistů ve volbách zrychlilo své kroky na své cestě k úplné samostatnosti. Dne 2. července 1990 přijal slovinský parlament Deklaraci o suverenitě republiky Slovinsko, z které vyplývalo, že federální zákony platí ve Slovinsku jen tehdy, pokud nejsou v rozporu s jeho právním řádem.

V listopadu 1990 vyhlásil slovinský parlament referendum, ve kterém se mělo rozhodnout o samostatnosti a nezávislosti Slovinska. Referendum proběhlo 23. prosince 1990 s téměř stoprocentní účastí voličů. 88 % z nich hlasovalo pro plnou suverenitu své republiky. Krátce po referendu uložil slovinský parlament Peterleho vládě, aby do šesti měsíců dojednala novou formu vztahů s ostatními federálními republikami. Nepřímo tak dal najevo, že Slovinsko za půl roku vyhlásí samostatnost.

25. června 1991 vyhlásilo Slovinsko spolu s Chorvatskem úplnou nezávislost a suverenitu, čímž došlo k faktickému rozpadu jugoslávské federace. Můžeme říci, že od června se již o Slovinsku rozhodovalo pouze v Lublani.

23. prosince 1991 požádalo Slovinsko spolu s Chorvatskem, Makedonií a Bosnou a Hercegovinou Evropskou unii o uznání nezávislosti. Evropská unie doporučila 15. února 1992 členským zemím, aby uznaly samostatnost Slovinska a Chorvatska v hranicích, které měly jako svazové republiky jugoslávské federace. Okamžitě po přijetí rezoluce uznala suverenitu a nezávislost většina evropských států i celá řada západomořských zemí. V roce 1992 tak přestala existovat Socialistická federativní republika Jugoslávie i formálně.

Slovinsko bylo jedinou republikou z někdejší jugoslávské federace, jejíž mezinárodní uznání proběhlo v lednu 1992 bez větších problémů. Ovlivnila to řada důležitých faktorů: geopoliticky výhodné položení země v rámci federace, národnostní homogenita republiky (90 % obyvatel tvoří Slovinci), relativně dobrý ekonomický

potenciál země, předem připravený a do detailů propracovaný legislativní systém nového a v neposlední řadě také příznivé mezinárodněpolitické okolnosti. Slovinci dokázali na přelomu roku 1991 – 1992 využít rozdílných postojů jednotlivých evropských mocností k otázce rozpadající se SFRJ a vhodně zužitkovat podporu Německa, které jim bylo nakloněno. [2]

1.2 Obyvatelstvo

Z celkového počtu 2 025 866 obyvatel se podle posledního sčítání lidu, které proběhlo v roce 2002, hlásí ke slovinské národnosti 1 631 363 obyvatel (83,06%), druhým nejpočetnějším etnikem jsou Srbové (38 964; 1,98%), následují Chorvati (35 642; 1,81%), Bosenští Srbové (21 542; 1,1%), Muslimové (10 467; 0,53%), Maďaři (6 243; 0,32%), Albánci (6 186; 0,31%), Makedonci (3 972; 0,2%), Romové (3 246; 0,17%), Černohorci (2 667; 0,14%) a Italové (2 258; 0,11%). K české národnosti se hlásí 273 osob.

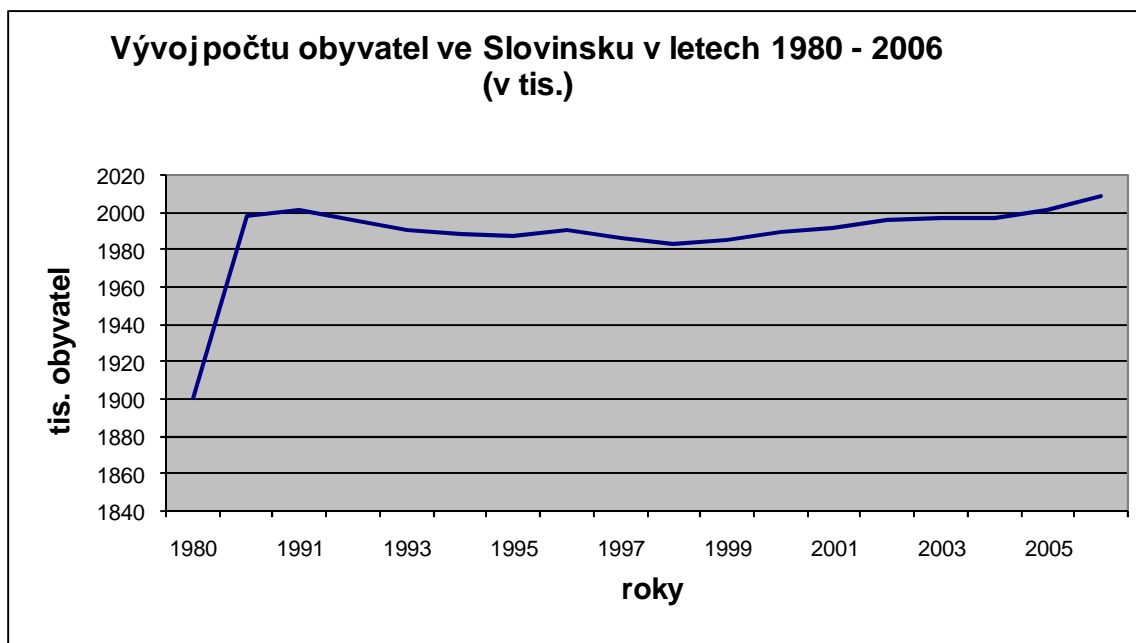
Při sčítání lidu se dále zjistilo, že nejvíce lidí hlásí k římsko-katolickému náboženství (1 135 626 osob, tj. 57,8%), dále je ve Slovinsku 14 736 evangelíků (0,8 %), 47 488 stoupců islámu (2,4 %) a 45 908 ortodoxních křesťanů (2,3 %). V roce 2003 byla formálně obnovena i židovská náboženská obec, k judaismu se hlásí 99 osob. Za ateisty se považuje 199 264 (10,1 %) obyvatel, 307 973 (15,7 %) odmítlo na otázku víry odpovědět a 68 714 osob (3,5 %) uvedlo, že jsou věřící, ale nehlásí se k žádné církvi ani náboženské skupině. [4]

Tabulka 1 - Vývoj počtu obyvatel

Rok	1980	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Počet obyv.	1901	1998	2002	1996	1991	1989	1988	1991	1987	1983	1986	1990	1992	1996	1997	1997	2001	2009

Zdroj: [5]

Po roce 1980 se během deseti let zvýšil počet obyvatel z 1 901 000 na 1 998 000, tedy o necelých sto tisíc. Tento nárůst byl způsoben především návratem Slovinců z Jugoslávie a ze světa zpět do vlasti. V průběhu devadesátých let došlo k mírnému poklesu počtu obyvatel, ale od roku 2000 opět stoupá a v roce 2005 přesáhl počet obyvatel dvoumilionovou hranici. Vývoj je uveden v následujícím grafu.

Graf 1 - Vývoj počtu obyvatel

Zdroj: [5]

1.3 Administrativní členění

Slovinsko je rozděleno na 210 obcí (občin), jejichž velikost kolísá od několika set až po několik desítek tisíc obyvatel a jedenáct z nich má postavení města. Hlavní město je Ljubljana (česky Lublaň), kde žije cca 297 tis. obyvatel, další města jsou Maribor (110 tis.), Celje (41 tis.), Kranj (37 tis.), Velenje (28 tis.), Koper (25 tis.), Novo Mesto (23 tis.). [4]

Pro statistické účely jsou občiny sdruženy do těchto dvanácti statistických regionů NUTS (statistične regije) – Pomurska, Podravska, Koroška, Savinjska, Zasavska, Jugovzhodna, Spodnjeposavska, Osrednjeslovenska, Gorenjska regija, Notranjsko - kraška, Goriška a Obalno - kraška.

Dále ve Slovinsku existují tzv. tradiční regiony – Gorenjska, Štajerska, Prekmurje, Koroška, Notranjska, Dolenjska, Primorska (někdy dělena dále na oblasti Goriška a Slovenska Istra) a Bela krajina (někdy zahrnována do oblasti Dolenjska). [6]

1.4 Politický systém

Slovinsko je republikou s demokratickým parlamentním zřízením, garantovaným demokratickou ústavou z roku 1991. Od svého vzniku se jako jediný ze států bývalé SFRJ vyznačovalo dobrými hospodářskými výsledky a stabilní demokratickou vládou. Patří především díky vysoké výchozí úrovni hospodářského vývoje k nejrozvinutějším zemím střední a východní Evropy.

Slovinsko je sociální stát. Rozvinutý sociální systém charakteristický nadstandardní ochranou a podporou pracujících v oblasti pracovně-právní i ekonomické Slovinsko převzalo z předcházejícího období, kdy bylo součástí Jugoslávie (do roku 1992). Významnou roli sehrávají vlivné odbory. V zemi je rozvinutá občanská společnost, politický dialog je vrstevnatý a zasahuje všechny segmenty společnosti. [7]

V současnosti je Slovinsko republikou v čele s prezidentem voleným na pět let v přímých dvoukolových volbách. Od listopadu 2007 je slovinským prezidentem Danilo Türk. Výkonná moc je představována vládou v čele s premiérem. Předsedou vlády je v současné době Janez Janša. [8]

Legislativní moc vykonává dvoukomorový parlament. Devadesátičlenné Národní shromáždění (Državni zbor) je voleno přímo, po jednom místě má rezervována italská a maďarská menšina. Čtyřicetičlenná horní komora Národní rada (Državni svet) je složena z nepřímo volených zástupců společenských, hospodářských, profesních a místních zájmových skupin. Volební období Národního shromáždění je čtyřleté, Národní rady pětileté. Počet parlamentních stran z cca 30 existujících je 7. [9]

2 VÝVOJ EKONOMIKY

Změny, ke kterým došlo na přelomu osmdesátých a devadesátých let v zemích střední a východní Evropy – kam patří i Slovinsko – ovlivnily vývoj světové ekonomiky. Znamenaly zánik světové ekonomiky v podobě dvou ideově protikladných světových soustav a obnovu jednoty světové ekonomiky pokud jde o charakter ekonomických vztahů.

V devadesátých letech prošla slovinská ekonomika procesem transformace, kterým se budu zabývat v následující kapitole. Důsledkem ztráty trhů v bývalé Jugoslávii ve Slovinsku došlo ke krátké hospodářské krizi. Během krátké doby se ale slovinské firmy přeorientovaly na nové trhy v zemích Evropské unie.

Slovinsko do roku 2004 patřilo mezi rozvojové země, tedy bylo příjemcem rozvojové pomoci. V roce 2004 bylo Světovou bankou zařazeno do skupiny vyspělých zemí, stalo se tedy čistým poskytovatelem rozvojové pomoci. Podle oficiálních statistik Slovinsko na zahraniční rozvojovou pomoc vynakládá společně s ČR nejvíce z nových členských zemí EU. Slovinsko poskytuje pomoc především zemím jihovýchodní Evropy (Srbsko a Černá Hora, Bosna a Hercegovina, FYROM a Albánie). V rámci bilaterálních dohod pomoc činí cca 35 mil. EUR ročně (z toho 80% prostřednictvím multilaterálních organizací), což představuje cca 0,12 % HDP země (ČR poskytuje přibližně stejně 0,1 %, Polsko 0,01 %, Slovensko 0,05 % a Baltské země ještě méně).

2.1 Struktura ekonomiky

Ve Slovinsku je registrováno přes 56 tisíc firem, z čehož 49 tisíc jsou společnosti s ručením omezeným (slovinská zkratka d.d.o.). Privátní společnosti tvoří 93 %, osob samostatně výdělečně činných je ve Slovinsku téměř 62 tisíc. Ekonomiku členíme na služby, průmysl, stavebnictví a zemědělství.

2.1.1 Služby

Sektor služeb patří mezi hlavní odvětví slovinské ekonomiky, na tvorbě hrubého domácího produktu se podílí téměř 63 % a zaměstnává 54 % pracovních sil.

Mezi nejvýznamnější v sektoru služeb patří hotely a restaurace, které v roce 2007 zaznamenaly oproti přecházejícímu roku růst tržeb 8,6%, stejně jako většina ostatních druhů služeb (nárůst jednotlivých služeb je uveden v závorce). Dalšími významnými odvětvími jsou pozemní doprava (+20,7%), vodní a letecká doprava (údaje jsou důvěrné a neuvádějí se), podpůrné dopravní aktivity (22,8%), poštovní a telekomunikační služby

(7,4%), služby spojené s výpočetní technikou (4,6%), technické konzultace (+ 26,6%), podnikatelské poradenství (-9,2%), služba cestovních kanceláří (+22,8%). Vývoz služeb ze Slovinska se v roce 2007 zvýšil oproti roku 2006 o cca 15,3 % na 3975 mil. EUR a dovoz o 14,6 % na 2961 mil. EUR. [10]

2.1.2 Průmysl

Průmysl tvoří druhý největší sektor, jeho podíl na HDP je 28,6 %, pracuje v něm 33% pracovníků. Nejvyšší podíl na průmyslové výrobě má výroba základních kovů a výrobků kovo zpracujícího průmyslu (15%), chemický průmysl (12%), potravinářský průmysl (10%), elektronický a elektrotechnický průmysl (9%), textilní, oděvní a kožedělní průmysl (6%) a papírenský průmysl a průmysl celulózy (6%).

Strojírenský a kovo zpracující průmysl

Výroba kovů má v Slovinsku staletou tradici, výroba oceli zde stejně jako výroba drahých kovů a výrobků začala před 400 lety. O něco kratší je tradice výroby neželezných kovů, tj. olova, zinku a mědi. Nejmladším odvětvím je výroba hliníku, která má 50letou tradici. Kovo zpracující průmysl zahrnuje výrobu kovových výrobků, strojů a zařízení a dopravních prostředků. Po roce 1995 tento sektor zažil významný růst, jednou z příčin byla sofistikace technologie. Mezi hlavní výrobky tohoto odvětví patří motorová vozidla, slévárenské formy pro automobilový průmysl, lisy pro kovo zpracující průmysl, komponenty pro motorová vozidla, nerezové válcové, plechy pro chemický a potravinářský průmysl, kovové konstrukce, ruční nástroje, zdvihací a přepravní zařízení, zemědělské stroje, přídatná zařízení pro traktory, klimatizační a vzduchotechnická zařízení. Hlavní vývozci: Revoz d.d., Adria Mobil d.o.o., Cimos d.d., Unior d.d., Kovinoplastika Lož d.d., Trimo d.d., MLM Livarna Maribor d.d., SIP d.d.

Chemický průmysl

Chemický průmysl je mladé odvětví průmyslu se silnou tradicí. První chemické závody zde vnikaly v první polovině 19. století. V současné se ve Slovinsku provádí výroba chemikálií, chemických výrobků a vláken, dále výroba gumových a plastových výrobků. Mezi nejvýznamnější exportní výrobky patří farmaceutické výrobky, pneumatiky, barvy a chemická vlákna. Hlavní exportéři: Lek d.d., Krka d.d. Novo mesto, Sava Tires d.o.o., Julon d.d. Ljubljana, Henkel Slovenija d.o.o., Cinkarna Celje d.d., Johnson Controls NTU d.o.o., Helios d.o.o., Coloe d.d., Juteks d.d.

Potravinářský průmysl

Mezi hlavní produkty slovinského potravinářství patří ovocné a zeleninové šťávy, pivo, mléčné produkty, minerální vody a nealkoholické nápoje. Hlavní exportéři: Fructal d.d., Pivovarna Laško d.d., Pivovarna Union d.d., Ljubljanske mlekarne d.d., Droga d.d., Koto d.d. Ljubljana, Perutnina Ptuj d.d., Kolinska d.d., Žito d.d.

Elektronický a elektrotechnický průmysl

Produkce je zaměřena na elektronické komponenty, elektrické stroje, přístroje a systémy. Mnozí z výrobců tohoto odvětví, kteří jsou součástí uskupení Iskra (např. Iskra-Avtoelektrika, Iskrameco, Iskra Transmission), ETI Izlake, Domel, Kolektor nebo Rotomatika, získali zahraniční uznání prostřednictvím svých vlastních obchodních značek. Mimo již uvedených firem mají významné postavení: Danfoss Compressors, ETA Cerkno, BSH Hišni aparati, Nazarje, Danfoss Trata, Hella Lux Slovenija.

Textilní, oděvní a kožedělný průmysl

Mezi hlavní vývozní komodity patří oděvy, látky, kůže, obuv a vlákna. Nejdůležitější vývozci : Pevent d.d. Slovenj Gradec, Boxmark Leather d.o.o., Mura d.d. Murska Sobota, Aquasava d.o.o. Kranj, Alpina d.d. Žiri, Koto d.d. Ljubljana, IUV Vrhnika d.d.

Papírenský průmysl a průmysl celulózy

V současné době je zaměřen papírenského průmyslu zejména na produkci tiskařského papíru, psacího, toaletního papíru a kartonáže, chemické a mechanické buničiny. Nejvýznamnějšími vývozci: Goričane Medvode d.d., VIPAP VIDEM Krško d.d., Papirnica Vevče d.d., Radeče Papir d.d., Paloma-Sladkogorska d.d., Količevo Karton d.o.o.

2.1.3 Stavebnictví

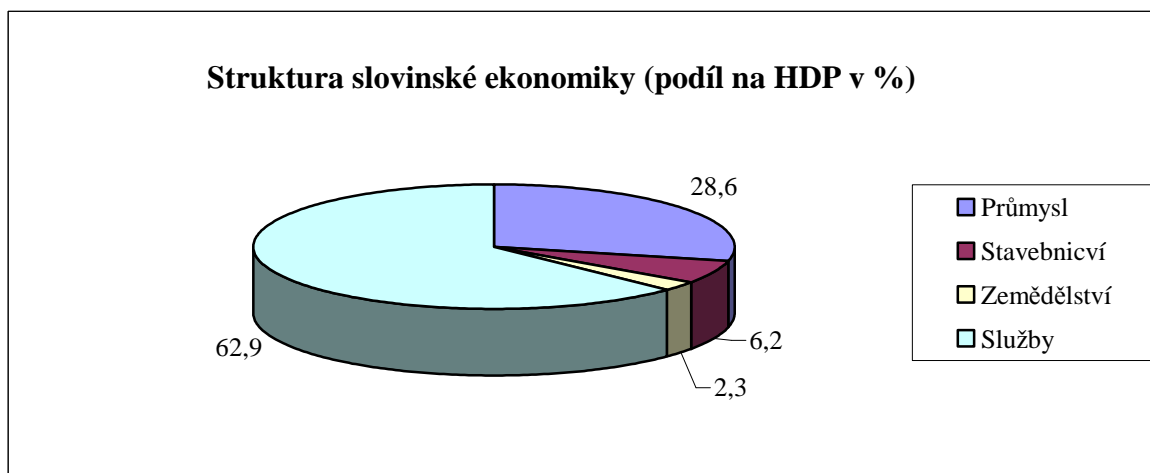
Stavebnictví má na tvorbě HDP více než 6% podíl a váže na sebe 7,5 % pracovních sil. Zahrnuje přípravné práce, stavební a inženýrské práce, výstavbu objektů a dokončovací stavební práce a také renovační a údržbářské práce a opravy. Ve slovinském stavebnictví má významnou pozici „Construction Cluster of Slovenia“ (CCS), což je ekonomická zájmová skupina, kterou založily slovinské stavební, projektové a kontraktační společnosti s cílem zvýšit domácí a zahraniční konkurenceschopnost svých členů pomocí obchodní spolupráce, výzkumem, vývojem a inovacemi.

2.1.4 Zemědělství, lesnictví a rybolov

Zemědělství nemá ve slovinské ekonomice významné postavení – na tvorbě HDP se podílí jen 2,3 % a zaměstnává 5,5 % pracovníků, tento trend má klesající tendenci. Pěstuje se tu zejména pšenice, ječmen, cukrová řepa a kukuřice. Slovinsko je čistým dovozcem zemědělských výrobků a potravin jako obilovin, cukru, oleje, ovoce, masa. Přebytky jsou u mléka, drůbeže, vepřového masa, chmelu a vína. Velkou úlohu sehrávají lesy, které pokrývají více než 56,4 % území, což řadí Slovinsko po Finsku a Švédsku mezi tři země s největším zalesněním území. Venkovské oblasti představují 89% území Slovinska, žije v nich 59% celkového počtu obyvatel. Rybolov má ve slovinské ekonomice relativně malý význam a stále klesá.

Slovinsko má přes 30 000 ha vinic, nejvíce v oblasti Primorska, Posáví a Podráví. Výroba představuje 700 000 až 900 000 hl za rok. Důležitou komoditou je mléko, jehož výrobou se zabývá cca 15 středně velkých mlékáren, které vykupují kolem 380 mil. litrů mléka/ročně. Slovinsko vyváží 22-24 % vyrobeného mléka cca 90 mil. litrů/ročně. Mezi hlavní exportní aktivity toho odvětví patří: obnova a ochrana lesů, výstavba a údržba lesních cest, doprava dřeva. K nejvýznamnějším vývozcům patří: Gozdarstvo grča d.d.

Kočevje, GG Novo Mesto d.d., GGP d.d., SGG Tolmin d.d., Madon export import d.o.o.
[10]

Graf 2 - Struktura slovinske ekonomiky (podíl na HDP v %)

Zdroj: [11]

2.2 Vývoj hrubého domácího produktu

„Hrubý domácí produkt (gross domestic product, GDP) měří objem finální produkce, jež byl vytvořen za určité období výrobními faktory, které působily na území daného státu. Nepřihlížíme přitom k tomu, příslušník kterého národa výrobní faktor vlastní.“ [12 str. 16]

Tabulka 2 - Vývoj HDP Slovinska

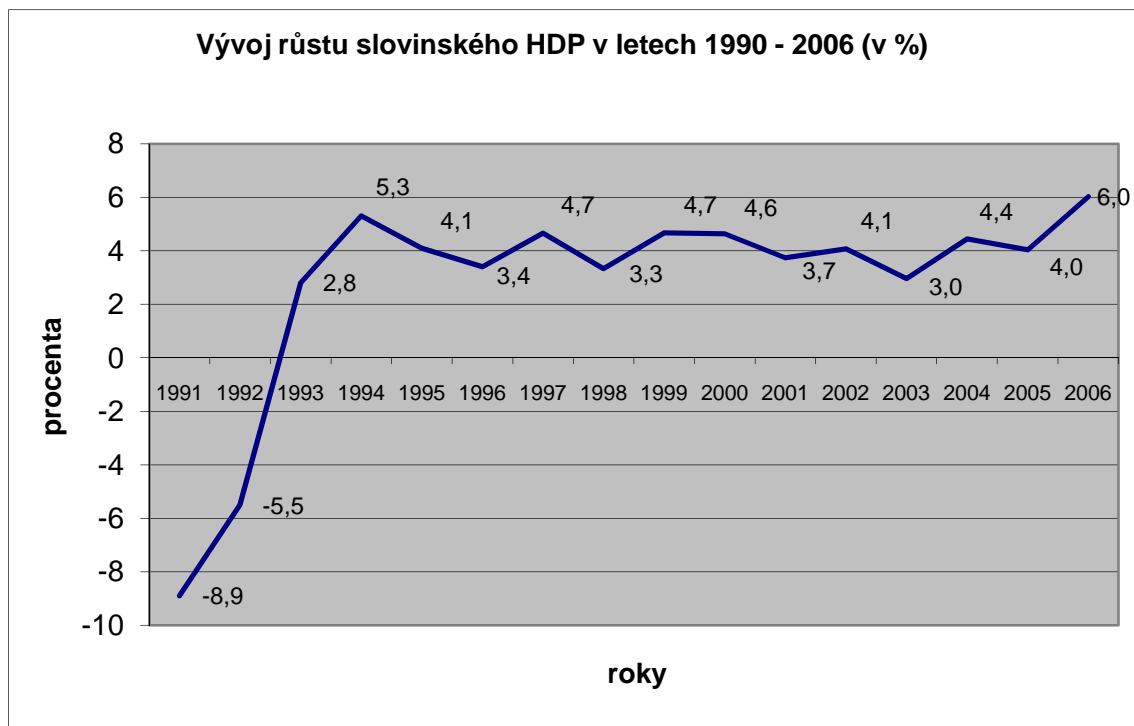
Rok	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
HDP	-8,9	-5,5	2,8	5,3	4,1	3,4	4,7	3,3	4,7	4,6	3,7	4,1	3,0	4,4	4,0	6,0

Zdroj: [5], [13]

Na počátku transformace v letech 1991 a 1992 došlo k výraznému propadu hrubého domácího produktu. Tento prudký pokles byl výsledkem řady faktorů – systémovými a makroekonomicko-strukturálními změnami, změnami v hospodářské politice a především změnami v zahraničně obchodní politice transformujících se zemí. Pokles HDP byl jen z části způsoben vlastní transformační zátěží. [14]

Na propad HDP po nastartování transformace působilo především zrušení neefektivních výroby, zrušení výrobních dotací, ústup od automatického přidělování výrobních úvěrů podnikům jen na základě potřeby a ne na principu ceny peněz, započítání privatizace a obchodní a cenovou liberalizace.

Dalším výrazným faktorem byla změna zahraniční politiky, kdy došlo k rozpadům zažitých vazeb v rámci bývalé RVHP. Došlo totiž k přechodu na placení ve volně směnitelných měnách a účtování za světové ceny. To vedlo k prudkému poklesu vzájemného obchodu mezi zeměmi střední a východní Evropy a k poklesu výroby a HDP. [15] V dalších letech se díky nalezení nového prostoru k obchodování na trzích EU slovinská ekonomika dynamicky rozvíjela, tempo růstu bylo mezi 2,8 – 6 % ročně, růst začal v roce 1993.

Graf 3 - Vývoj růstu slovinského HDP
 Zdroj: [5], [13]

2.3 Vývoj inflace

„Inflace je projev ekonomické nerovnováhy, jehož vnějším znakem je růst cenové hladiny. Pokud dochází k poklesu cenové hladiny, označuje se tento proces jako deflace. K vyjádření její velikosti se používají cenové indexy.“ [12 str. 81]

Tabulka 3 - Vývoj inflace

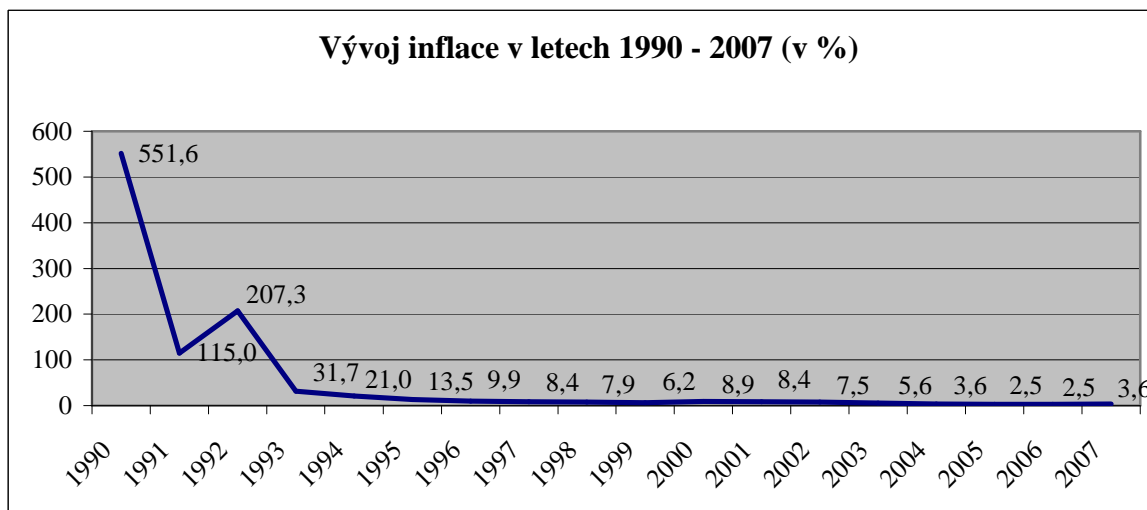
Rok	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Inflace	551,6	115,0	207,3	31,7	21,0	13,5	9,9	8,4	7,9	6,2	8,9	8,4	7,5	5,6	3,6	2,5	2,5	3,6

Zdroj: [5], [16]

Nejvyšší míry inflace dosahovalo Slovinsko během začátku transformace (v letech 1990 – 1992), což bylo zapříčiněno především cenovou liberalizací. Kontrola inflace byla hlavním cílem monetární politiky, jejího snížení se centrální banka snažila dosáhnout restriktivní měnovou politikou.

Při transformaci ekonomiky není míra inflace ovlivněna jen standardními vlivy (expanzivnosti fiskální a monetární politiky, míra zdanění, růst mezd atd.), ale významnou roli na růst cen má i náprava deformace cen, zejména cen energií a bydlení. [15]

V roce 1997 inflace klesla pod 10 % a v následujících letech její hodnota dále klesala, nejnižší dosažená hodnota byla 2,5 % v roce 2005 a 2006.

Graf 4 - Vývoj slovinské inflace

Zdroj: [12], [16]

2.4 Vývoj nezaměstnanosti

„Nezaměstnanost vzniká při převisu nabídky práce – nabídku představují lidé (domácnosti), kteří nabízejí svou práci, část této práce však zůstává nevyužita a vzniká nezaměstnanost. Tento stav najdeme v ekonomice, kde jsou reálné mzdy vyšší, než je mzda rovnovážná.

Měření nedobrovolné nezaměstnanosti

$$\text{míra nezaměstnanosti} = \frac{\text{nedobrovolně nezaměstnaní}}{\text{ekonomicky aktivní obyvatelstvo}} * 100 (\%)$$

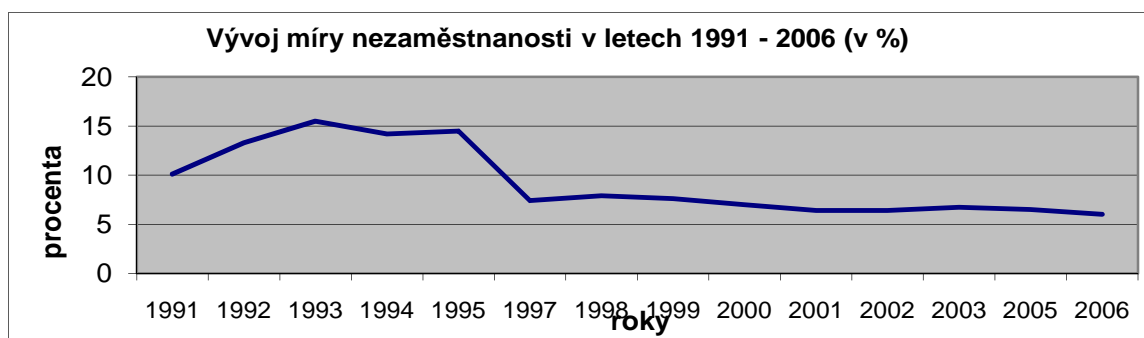
Společnost je schopna měřit jen oficiální nezaměstnanost – tedy počty nezaměstnaných, kteří se hlásí na úřadech práce a požadují jejich pomoc při vyhledávání práce nové, rekvalifikaci a získání podpory v nezaměstnanosti.“ [12 str. 43]

Tabulka 4 - Vývoj nezaměstnanosti

Rok	1991	1992	1993	1994	1995	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2005	2006
Míra nezam.	10,1	13,3	15,5	14,2	14,5	7,4	7,9	7,6	7,0	6,4	6,4	6,7	6,5	6,0

Zdroj: [5], [16]

Slovinsko se v letech 1990 až 1997 potýkalo s vysokou mírou nezaměstnanosti. Jedním z důvodů nárůstu nezaměstnanosti bylo zrušení povinnosti být zaměstnán, která platila v centrálně řízené ekonomice. Někteří ekonomicky aktivní obyvatelé tedy zůstali v domácnosti nebo se stali příjemci důchodu, který jim plynul z jejich bohatství a neúčastnili se tak trhu práce. Nezaměstnanost dosáhla maximální hodnoty v roce 1993 (15,5 %), poté začala klesat. V roce 1997 se míra nezaměstnanosti dostala pod 10 %. V dalších letech kolísala mezi 6 až 8 procenty.

Graf 5 - Vývoj nezaměstnanosti ve Slovinsku

Zdroj: [12], [16]

2.5 Zahraníční obchod

Slovinská ekonomika vstupem do EU přijala společnou obchodní politiku EU tzn., že vůči třetím zemím uplatňuje společné podmínky na základě dohod a smluv EU s třetími zeměmi nebo subjekty a současně přijala podmínky jednotného trhu, na základě kterých probíhají tzv. zahraničně obchodní operace mezi zeměmi EU. V rámci jednotného trhu se uplatňují pravidla a legislativa EU.

Pro Slovinsko je zahraniční obchod (především export) vzhledem k malému vlastnímu trhu mimořádně důležitý. Slovinská ekonomika je relativně otevřená, což ale znamená také vysokou závislost na světových hospodářských trendech, tj. konjunkturu či depresi v západoevropských zemích.

Pro dovoz průmyslových výrobků nejsou žádné specifické limity. Překážkou není ani certifikace – nové standardy jsou utvářeny podle vzorů EU. Prodej zahraničních výrobků v maloobchodní síti rovněž není limitován, není stanoven podíl slovinského zboží v obchodech. Specifikem je oblast zemědělství, kde však úroveň ochrany a podpory ze strany státu podléhá striktně společné zemědělské politice CAP. V rámci podmínek CAP Slovinsko podporuje své zemědělství resp. zemědělské výrobce formou dotací, garantovaných výkupních cen, vývozních podpor i jinými prostředky. [17]

2.5.1 Teritoriální struktura vývozu

Tabulka 5 - Teritoriální struktura vývozu

Země/Rok – vývoz	2003	2004	2005	2006	2007
EU společně	61,5	66,1	67,9	68,5	70,6
Německo	21,2	21,3	19,9	19,7	18,9
Itálie	12,0	12,9	12,6	12,9	13,2
Rakousko	6,7	7,4	8,0	8,7	7,8
Francie	5,2	6,4	8,2	6,7	6,5
Polsko	2,5	2,7	2,5	2,7	3,2
Velká Británie	2,0	2,2	2,5	2,8	2,7
Maďarsko	1,8	2,0	2,0	2,3	3,3
Španělsko	1,3	1,3	1,8	1,9	1,8
Česká republika	1,7	1,9	2,2	2,3	2,5
Slovenská republika	1,3	1,3	1,5	1,6	1,6
Nizozemí	1,6	1,5	1,4	1,4	1,6
Chorvatsko	8,2	9,2	9,1	8,7	8,1
Bosna a Hercegovina	3,8	3,9	3,6	2,9	2,7
Srbsko	2,8	3,6	3,6	3,0	3,5
Ruská federace	2,8	3,3	3,2	3,6	3,6

Zdroj: [17]

Přibližně slovinského vývozu 71% směřuje do zemí EU a tento podíl na vývozu v posledních letech neustále roste. Nejvýznamnějšími partnery ze zemí EU jsou Německo, Itálie, Rakousko a Francie. Ve vývozu Slovinska mají země na území bývalé Jugoslávie větší význam než v dovozu a jejich společný podíl na celkovém vývozu dosahuje 16,1%, z toho největší podíl 8,5% má Chorvatsko. S dalších nečlenských zemí EU se mezi významné vývozní teritorium s dobrou perspektivou řadí Ruská federace. Všechny výše uvedené země spolu mají na celkovém vývozu podíl 90%.

2.5.2 Teritoriální struktura dovozu

Tabulka 6 - Teritoriální struktura dovozu

Země/rok - dovoz	2003	2004	2005	2006	2007
EU společně	83,0	82,0	81,0	80,2	78,9
Německo	21,1	19,9	20,0	20,3	19,4
Itálie	19,0	18,6	19,1	18,7	18,3
Rakousko	13,6	12,9	12,4	12,3	12,5
Francie	8,7	8,1	7,3	6,2	5,4
Maďarsko	3,5	3,8	3,8	3,7	3,5
Nizozemí	3,2	3,6	3,6	3,7	3,6
Španělsko	2,5	2,6	3,1	2,7	2,5
Česká republika	2,5	2,4	2,4	2,2	2,4
Belgie	1,7	1,9	2,1	2,2	2,3
Velká Británie	1,8	1,7	1,5	1,6	1,6
Slovenská republika	1,3	1,2	1,3	1,4	1,3
Chorvatsko	3,7	3,7	3,9	4,0	4,0
Bosna a Hercegovina	0,6	1,1	1,3	1,7	1,5
Srbsko	0,6	0,8	1,2	1,3	1,6
Ruská federace	2,3	2,2	2,1	1,9	2,3

Zdroj: [17]

Přibližně 79% celkového slovinského dovozu pochází ze zemí EU. Nejvýznamnějšími partnery jsou u dovozu Německo, Itálie, Rakousko a Francie, stejně jako u vývozu. I z hlediska dovozu mají pro Slovinsko stále význam země bývalé Jugoslávie (podíl spolu 7,5%), zejména Chorvatsko (4 %). Z nečlenských států EU je jedním z nejvýznamnějších dovozců Ruská federace. Všechny uvedené země se podílejí cca 90% na celkovém importu do Slovinska. Výše uvedená tabulka naznačuje, že podíl zemí EU na celkovém dovozu Slovinska mírně klesá, naopak dlouhodobě stoupá dovoz ze zemí bývalé Jugoslávie.

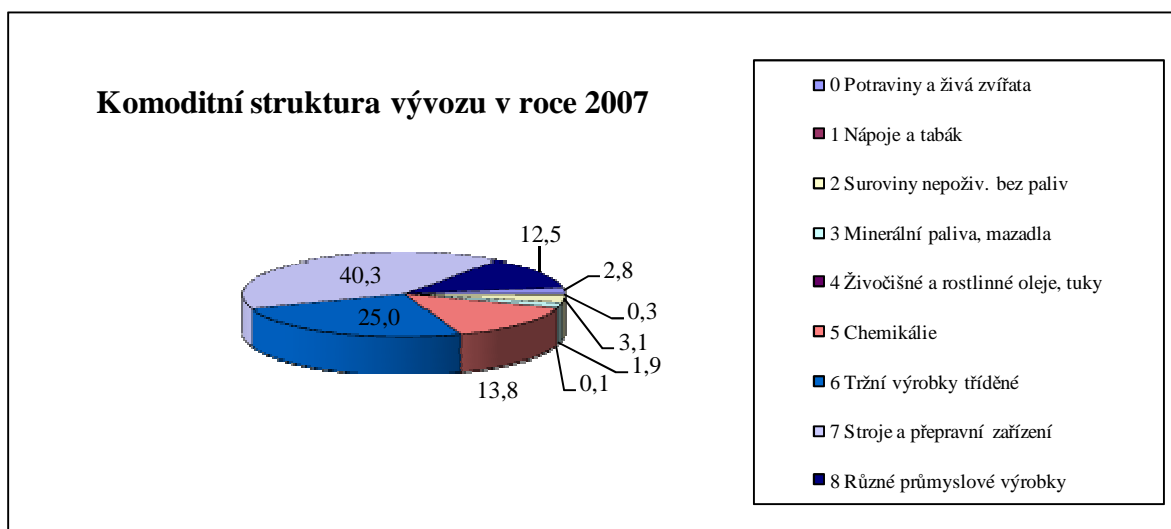
2.5.3 Komoditní struktura vývozu

Tabulka 7 - Komoditní struktura vývozu

SITC - vývoz	2003	2004	2005	2006	2007
0 Potraviny a živá zvířata	2,1	2,0	2,3	2,6	2,8
1 Nápoje a tabák	1,2	0,7	0,4	0,4	0,3
2 Suroviny nepoživ. bez paliv	1,7	1,8	2,3	2,7	3,1
3 Minerální paliva, mazadla	1,3	1,6	2,1	2,7	1,9
4 Živočišné a rostlinné oleje, tuky	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1
5 Chemikálie	13,7	13,4	13,0	13,7	13,8
6 Tržní výrobky tříděné	25,6	25,6	25,1	25,9	25,0
7 Stroje a přepravní zařízení	36,6	37,7	39,2	38,0	40,3
8 Různé průmyslové výrobky	17,5	16,8	15,4	14,0	12,5
9 Ostatní	-	-	-	-	-

Zdroj: [17]

Mezi nejvyváženější komodity patří stroje a přepravní zařízení (SITC 7), které se na celkovém vývozu podílí 40 %, dále pak tržní tříděné výrobky (SITC 6) se čtvrtinovým podílem na vývozu a na třetím místě jsou s 12,5 % různé průmyslové výrobky (SITC 8).

Graf 6 - Komoditní struktura vývozu v roce 2007

Zdroj: [17]

V podrobnějším členění mezi nejvýznamnější slovinské vývozní komodity patří motorová vozidla (podíl na celkovém vývozu 15,9%), elektrické stroje, zařízení a přístroje (9,6%), zdravotnické a farmaceutické výrobky (7,2%), průmyslové stroje a zařízení

(6,3%), výrobky z kovů (5,3%), železo a ocel (4,3%), nábytek (4,3%), neželezné kovy (4,1%), papír a výrobky z papíru (2,7%), textilní tkaniny a vlákna (2,3%), výrobky z gumy (2,5%), zařízení pro energetiku (2,5%). Uvedené skupiny výrobků tvoří téměř 67% vývozu. Vedoucí pozici si v roce 2007 udržely motorová vozidla při nárůstu jejich podílu na celkovém vývozu SI z 13,6% na 15,9%. U ostatních skupin zboží nedošlo k výraznějším změnám jejich podílu na celkovém vývozu. Pokles na celkovém podílu zaznamenaly výrobky z gumy (-1,0%), nábytek (-0,9%) a neželezné kovy (-0,3%).

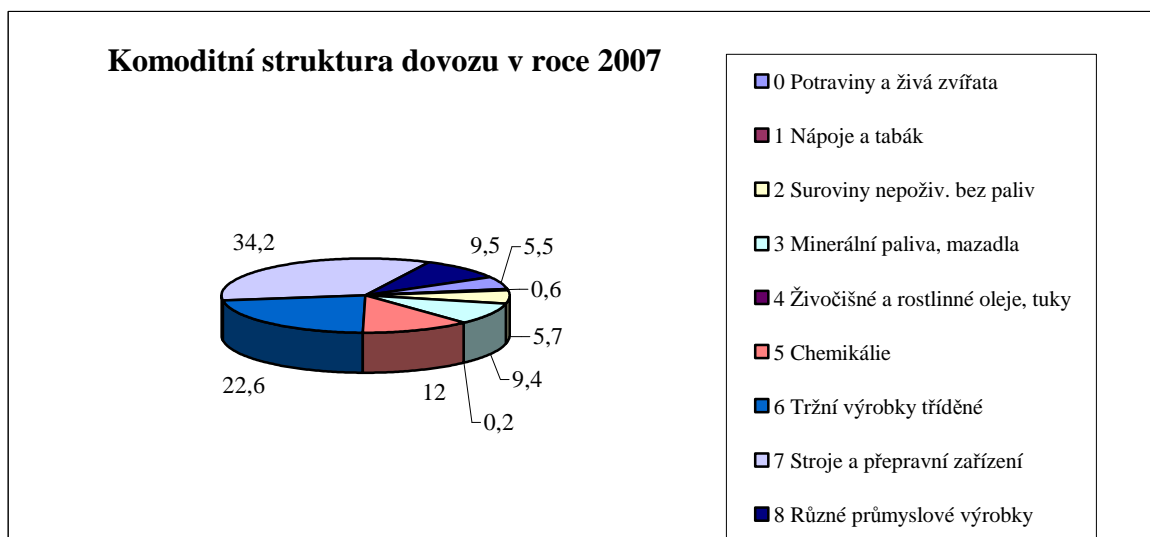
2.5.4 Komoditní struktura dovozu

Tabulka 8 - Komoditní struktura dovozu

SITC - dovoz	2003	2004	2005	2006	2007
0 Potraviny a živá zvířata	5,1	5,0	5,2	5,4	5,5
1 Nápoje a tabák	0,5	0,6	0,6	0,7	0,6
2 Suroviny nepoživ. bez paliv	4,9	5,1	5,3	5,6	5,7
3 Minerální paliva, mazadla	7,7	8,2	10,6	11,2	9,4
4 Živočišné a rostlinné oleje, tuky	0,3	0,2	0,3	0,2	0,2
5 Chemikálie	13,3	13,0	12,8	12,2	12,0
6 Tržní výrobky tříděné	22,9	23,0	22,6	23,0	22,6
7 Stroje a přepravní zařízení	34,4	33,6	32,6	32,2	34,2
8 Různé průmyslové výrobky	10,8	10,1	9,9	9,5	9,5
9 Ostatní	-	-	-	-	-

Zdroj: [17]

Komoditní struktura dovozu je podobná jako u vývozu. Nejvíce se dováží stroje a přepravní zařízení (34,2 %), tržní výrobky tříděné (22,6 %), dále pak chemikálie (12 %) a různé průmyslové výrobky (9,5 %).

Graf 7 - Komoditní struktura dovozu v roce 2007

Zdroj: [17]

Mezi nejvýznamnější dovozní komodity v podrobnějším členění patří motorová vozidla (13,2%), železo a ocel (6,3%), výrobky z ropy (6,3%), elektrická zařízení a přístroje (5,6%), průmyslové stroje (4,7%), neželezné kovy (3,9%), výrobky z kovů (3,9%), specializované stroje pro vybraná průmyslová odvětví (2,8%), textilní tkaniny a vlákna (2,1%), energetická zařízení (2,1%). Uvedené skupiny výrobků tvoří více než 56% celkového dovozu. Nejvyšší nárůst podílu na celkovém dovozu zaznamenaly železo s ocelí (+2,1%) a motorová vozidla (+2,0%). Nejvyšší pokles podílu je u výrobků z ropy (-0,7%) a textilních tkanin (-0,4%). [17]

2.6 Obchodní bilance

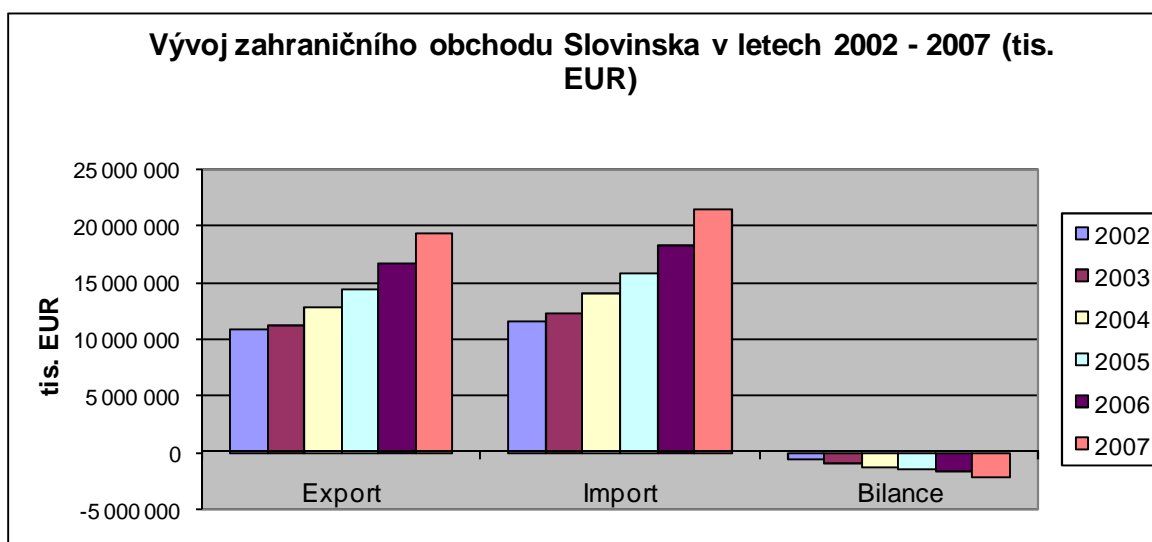
„Obchodní bilance je rozdíl mezi vývozem a dovozem zboží mezi domácí ekonomikou a zahraničím. Jde o část běžného účtu platební bilance.“ [12]

Tabulka 9 - Vývoj zahraničního obchodu v tis. EUR

	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Export	10 962 013	11 284 960	12 783 088	14 397 054	16 757 167	19 405 894
Import	11 574 072	12 238 919	14 143 039	15 804 786	18 340 809	21 507 583
Bilance	-612 060	-953 959	-1 359 950	-1 407 732	-1 583 642	-2 101 689

Zdroj: [18]

Export od roku 2002, kdy měl hodnotu téměř 11 mld. EUR, stále roste. Roční tempo růstu se pohybuje kolem 11 %. V roce 2007 byl export ve výši téměř 19,5 mld. EUR, od roku 2002 tedy stoupl o 8,5 mld. EUR. Import má podobný vývoj, v roce 2002 dosahoval výše 11,5 mld. EUR a rostl v průměru o 13 %. V roce 2007 je velikost importu 21,5 mld. EUR. Obchodní bilance je stále v záporných hodnotách, v roce 2002 činila 0,6 mld EUR, v roce 2007 to bylo již 2,1 mld. EUR. Komoditní struktura byla uvedena v přecházející kapitole.

Graf 8 - Vývoj zahraničního obchodu

Zdroj: [18]

2.6.1 Obchodní bilance s Českou republikou

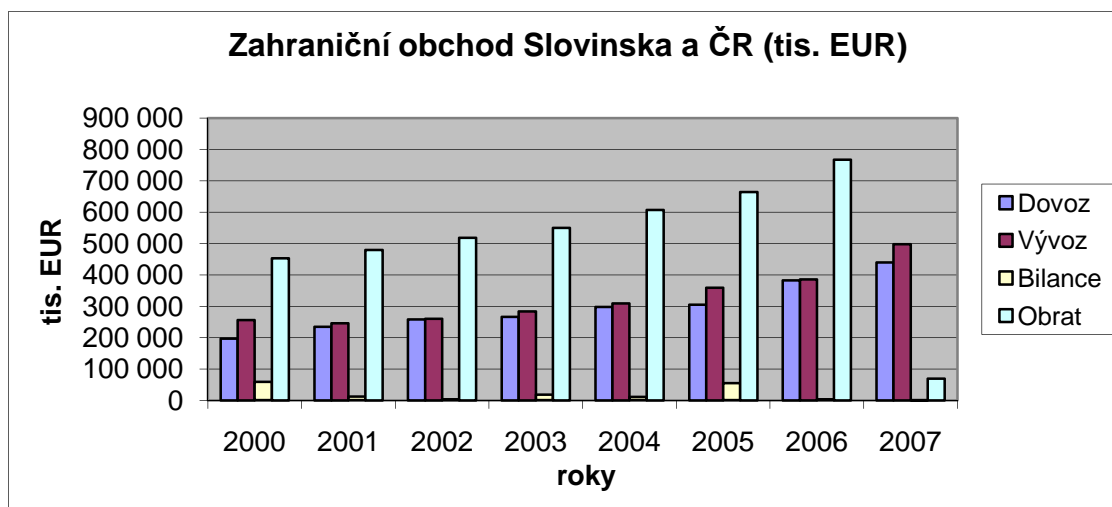
Obchodní spolupráci mezi Slovinskem a Českou republikou obě země považují za velmi dobrou. Slovinsko i přes svou malou rozlohu patří mezi nejvýznamnější exportní partnery České republiky.

Tabulka 10 - Zahraniční obchod Slovinska a České republiky

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Dovoz	196 966	234 234	257 708	265 899	298 154	304 642	382 461	439 806
Vývoz	255 618	245 592	260 636	283 711	309 046	359 209	385 318	497 677
Bilance	58 652	11 358	2 928	17 812	10 892	54 567	2 858	498
Obrat	452 584	479 826	518 344	549 610	607 201	663 851	767 779	69 873

Zdroj: [19]

Celkový obrat zahraničního obchodu mezi ČR a Slovinskem zaznamenává dlouhodobě růst a od roku 1998 se téměř ztrojnásobil. V roce 2008 pokračoval růst vývozu (o 12,9%) a vzájemný obchod skončil kladným saldem.

Graf 9 - Zahraniční obchod Slovinska a České republiky

Zdroj: [19]

Největší příjmy českým firmám plynou z poskytování silniční dopravy, pracovních a soukromých cest, obchodních, odborných a technických služeb. Menší příjmy přinášejí také železniční doprava, finanční a pojišťovací služby.

Na slovinském trhu služeb působí tyto firmy z oboru dopravy (ČSA, ČD, Viator a Vektor, Šmidberský Pardubice, Vapas Hrušovany) a cestovního ruchu (Čedok, Kompas

Holidays Praha, Globtour Třebíč). Firma Capital Partners zprostředkovává (pomocí své slovinšské pobočky Inves) investice do cenných papírů.

Ve zbožové struktuře vývozu ČR do Slovinska převládají stroje a přepravní zařízení, tržní výrobky, chemikálie a suroviny. V podrobnějším členění jsou to zejména osobní automobily a příslušenství motorových vozidel (17%), železo a ocel (11%), elektrická zařízení (8%), sběrový papír a papír (7%), dřevo (4%), hliník, kovové výrobky, pneumatiky a duše, sklo (po 2%). Uvedené výrobky spolu představují asi 57% vývozu ČR do Slovinska.

Ve zbožové struktuře dovozu do ČR ze Slovinska největší podíl tržní výrobky, stroje a přepravní zařízení, chemikálie. V podrobnějším členění se na dovozu podílejí zejména léčiva (18%), osobní automobily a příslušenství motorových vozidel (13%), ocel (9%), hliník (5%), elektrická zařízení pro domácnost, kovové výrobky, plasty (po 6%), papír a lepenka, kosmetika, barviva (po 3%). Uvedené výrobky spolu tvoří cca asi 72% dovozu do ČR ze Slovinska. V roce 2008 vrostl oproti roku 2007 podíl dovozu u SITC 5,7,8.

Nejvýznamnější čeští vývozci: Škoda Auto Mladá Boleslav a.s., Kaučuk Kralupy a.s., Novem Car Interior Design Touškov s.r.o., Stora Enso Timber Ždírec s.r.o., Mondi Packaging Paper Štětí, Biocel Paskov a.s., Bonatrans Bohumín a.s., Gorenje Praha s.r.o., Merkur International Praha s.r.o., Kovintrade Praha s.r.o., Mittal Steel Ostrava a.s., Barum Continental Otrokovice s.r.o., Saint-Gobain Orsil Častolovice s.r.o., Wilden Czech Plzeň s.r.o., Continental Automotive Brandýs nad Labem s.r.o., Valeo Autoklimatizace Rakovník k.s., Continental Teves Jičín s.r.o., Moravia Steel Třinec a.s., Demonta Trade SE Brno, Asbisc Čestlice organické sloučeniny.

Nejvýznamnější slovinští vývozci: Kovintrade Praha s.r.o., Alliance UniChem Praha s.r.o., Gehe Pharma Praha s.r.o., Henkel ČR Praha s.r.o., Pharmos Ostrava a.s., GMAC Praha a.s., Profimet Vestec s.r.o., Hayes Lemmerz Aluk. Ostrava s.r.o., JTEKT Automotive Czech Plzeň s.r.o., Gorenje Praha s.r.o., Sandoz Praha s.r.o., Merkur International Praha s.r.o., Phoenix lékárenský velkoobchod Praha a.s., Johnson Controls automobilové součástky Česká Lípa k.s., Metal Trade Comax Velvary a.s., Renault ČR Praha a.s., Brose CZ Rožnov s.r.o., Alltub Central Europe Kolín a.s., Grammer CZ Most s.r.o. [17]

2.7 Vývoj platební bilance

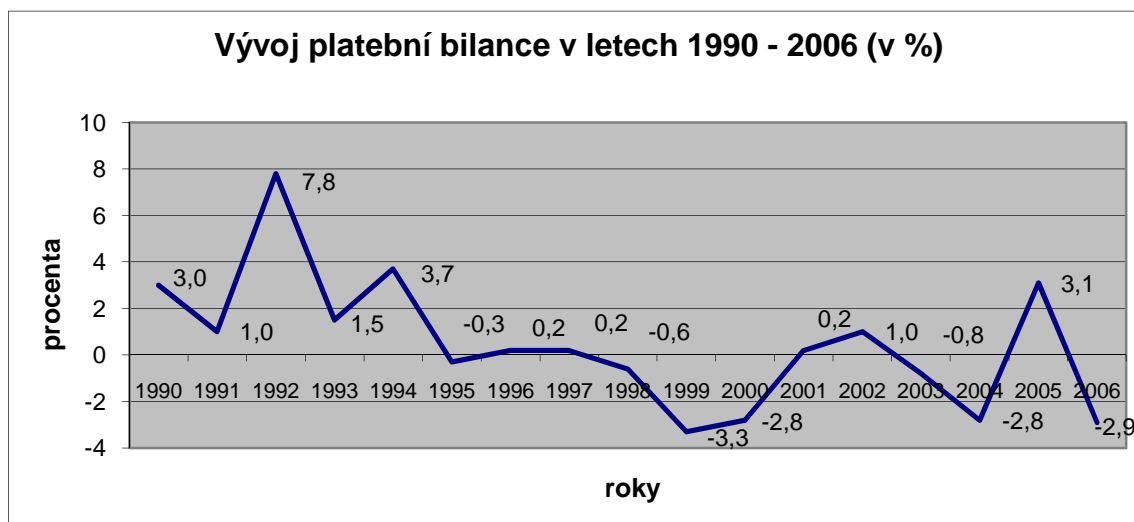
„Platební bilance vyjadřuje všechny ekonomické transakce, které subjekty dané země realizují se zahraničím během daného období. Formálně je konstruována podvojným účetním záznamem. V kreditních a debetních zápisech vyjadřuje pohyb inkas a úhrad, závazků a pohledávek, jakož i věcný pohyb výrobků a služeb. Za jednotlivé položky platební bilance nebo jejich skupiny je vyjadřováno výsledné saldo.“ [12 str. 23]

Tabulka 11 - Vývoj platební bilance Slovinska

1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
3,00	1,00	7,80	1,50	3,7	-0,3	0,2	0,2	-0,6	-3,3	-2,8	0,2	1	-0,8	-2,8	3,1	-2,9

Zdroj: [5], [13]

V polovině devadesátých let se poprvé objevila platební bilance v záporných hodnotách, tento trend se znovu objevil v roce 1999 a pokračoval s výkyvy i v dalších letech.

Graf 10 - Vývoj platební bilance Slovinska

Zdroj: [5], [13]

2.8 Veřejný dluh

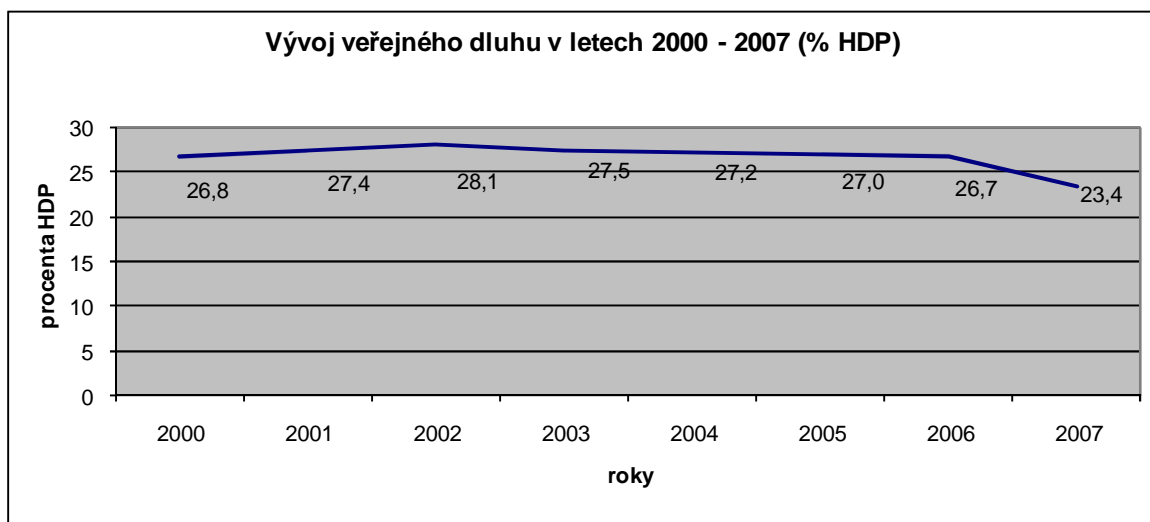
Veřejný dluh je celkové zadlužení země tvořené dluhy obcí, regionů a státu.

Tabulka 12 - Vývoj veřejného dluhu Slovinska

Rok	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Veřejný dluh (mil. EUR)	4 947	5 668	6 495	6 901	7 356	7 755	8 289	8 071
Veřejný dluh (%HDP)	26,8	27,4	28,1	27,5	27,2	27,0	26,7	23,4

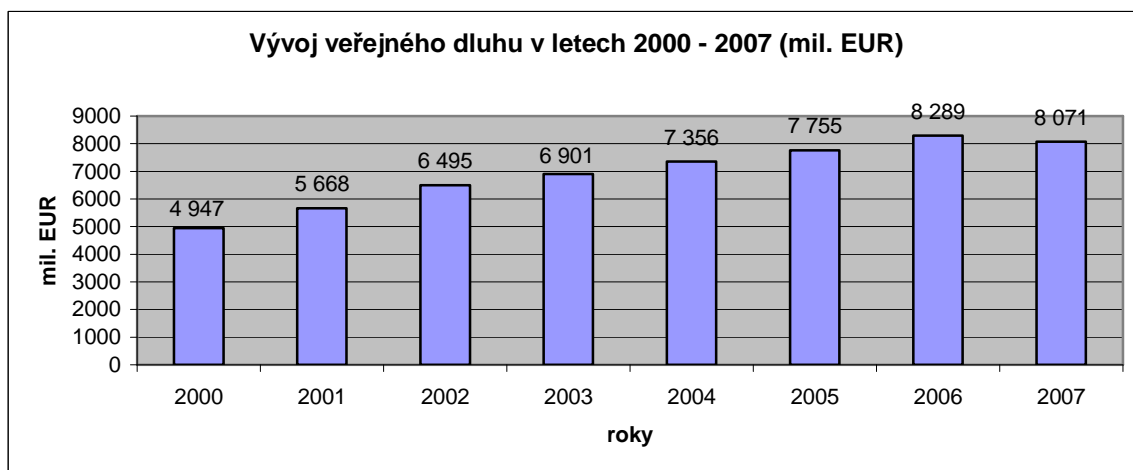
Zdroj: [20]

Státní dluh doposud nikdy nepřesáhl 30% podíl na HDP. Slovinsko tedy stále splňuje konvergenční kritérium, jeho veřejný dluh nedosahuje 60 % HDP. V roce 2002 se veřejný dluh nejvíce podílel na HDP, v dalších letech jeho výše klesala, v roce 2007 to bylo pouze 23,4 %. V peněžním vyjádření se státní dluh od roku 2000 do 2007 téměř zdvojnásobil z 4 947 mil. EUR na 8 071 mil. EUR.

Graf 11 - Vývoj veřejného dluhu Slovinska (%HDP)

Zdroj: [20]

Graf 12 - Vývoj veřejného dluhu Slovinska (mil. EUR)

Zdroj: [20]

3 HOSPODÁŘSKÁ POLITIKA

3.1 Transformační proces

Po rozpadu Jugoslávie a osamostatnění proběhla ve Slovinsku, stejně jako v dalších zemích sovětského bloku, transformace ekonomiky z centrálně plánované na tržní.

Při transformaci ekonomiky dochází k souběžné změně jak regulativních, tak systémotvorných prvků ekonomiky. Je to tedy širším pojmem než ekonomická reforma, při které dochází pouze ke změně prvků regulativních při zachování prvků systémotvorných. Cílem reformy je zdokonalení stávajícího typu ekonomiky. [21]

„Transformační proces je možné charakterizovat jako proces přeměny centrálně plánovaného mechanismu řízení v tržní mechanismus a nerovnovážné, a z hlediska mezinárodní konkurenceschopnosti zaostávající, strukturálně deformované a autarkní ekonomiky v ekonomiku rovnovážnou a konkurenceschopnou, s příznivým strukturálním profilem, využívající komparativní výhody z mezinárodní dělby práce, zaměřenou na kvalitativní vzestup životní úrovně a zlepšování životního prostředí.“

Cílem transformačního procesu je vytvoření konkurenceschopné tržní ekonomiky. Východiskem pro realizaci transformace centrálně plánovaných ekonomik v ekonomiky tržní je transformace politického systému a demokratizace společenského života. Je to proces dlouhý a složitý, týká se všech složek života společnosti a je doprovázen řadou problémů.

Nedílnou součástí transformačního procesu jsou systémové, institucionální a strukturální změny.

- „Změny v systémové struktuře představují odstraňování prvků centrálně plánovaného mechanismu a jejich nahrazení tržním mechanismem. Při transformaci jim je věnována největší pozornost. K nejdůležitějším systémovým opatřením patří privatizace (její metody a načasování), liberalizace cen, liberalizace vnějších ekonomických vztahů (zrušení státního monopolu zahraničního obchodu a zrušení devizového monopolu), daňová reforma a reforma sociálního zabezpečení.
- Změny v institucionální struktuře zahrnují změnu existujících a vytvoření nových institucí, norem a předpisů, které vytvoří podmínky nutné pro fungování trhu. Trh

sám o sobě je abstraktní kategorií, jeho fungování je podmíněno odpovídající institucionální strukturou.

- Změny v ekonomické struktuře jsou podmínkou pro vytvoření efektivního ekonomického systému a jeho optimální zapojení do mezinárodní dělby práce.“ [22]

Za základní systémovou změnu lze považovat otevření původně izolované výrobní základny země a vystavení tlaku mezinárodního ekonomického prostředí, které vyvolává řadu dalších otázek a problémů.

Rozeznáváme dvě metody transformace:

- *metoda postupná (gradualistická)* – představuje postupnou transformaci, rozvrženou na několik let. Přiklonily se k ní zejména ty země, které část potřebných transformačních opatření provedly ještě v rámci dílčích reformních kroků uvnitř socialistického společensko-ekonomického systému, před zahájením vlastní transformace. Zásadní politické změny na počátku devadesátých let umožnily urychlení tempa gradualistické transformace.
- *metoda šokové terapie* – vychází z toho, že jednotlivá transformační opatření jsou spolu úzce svázána. Znamená tedy provedení většiny základních systémových změn současně, co nejrychleji a ve spojení s restriktivní stabilizační politikou. Jde tedy zpravidla o metodu rychlé liberalizace cen a vnějších ekonomických vztahů doplněnou výrazně restriktivní měnovou a rozpočtovou politikou, event. dalšími opatřeními důchodové (mzdová regulace) a obchodní politiky. Tato transformační metoda vychází z argumentace, že podstatné reformní změny na mikroekonomické úrovni si vyžadují restriktivní, nikoli expanzivní makroekonomickou politiku jakožto úvodní a nezbytnou podmínku transformačního procesu.

V praxi se v devadesátých letech většinou používala kombinace obou metod. Státy připravující se na ekonomickou transformaci musely sestavit koncepci transformace, dále její postup a načasování. Každá ekonomika si načasovala jednotlivé kroky z hlediska pořadí, rychlosti provedení transformace a vhodného doladování těchto kroků prostřednictvím hospodářské politiky. Neexistuje však optimální transformační strategie.

Podle Slaného můžeme charakterizovat priority, které jsou nezbytné pro úplnou a úspěšnou transformaci centrálně plánované ekonomiky na ekonomiku tržní:

- liberalizace cen a umožnění svobodného zakládání podniků,
- právní vynutitelnost soukromých smluv, které souvisí s vybudováním právního a institucionálního rámce fungování ekonomiky a společnosti,
- deklarace nedotknutelnosti soukromého vlastnictví a investic,
- reforma daňového systému,
- fiskální a měnová disciplína,
- podnikatelské aktivity a soukromý sektor musí být chápány jako normální a nezbytné společenské a hospodářské jevy. [21 str. 322]

V průběhu transformace se objevily rozdíly mezi transformujícími se zeměmi, které byly dány různými výchozími podmínkami i vlastním průběhem transformačních procesů. Rozdíly jsou dány různou hospodářskou politikou a mírou hospodářské stability. Významnou roli mají především výchozí ekonomické podmínky, které mělo Slovinsko v počátku transformace velmi dobré. [14]

V devadesátých letech se potvrdilo, že transformace je složitý a zdlouhavý proces provázený značnou sociální zátěží. Ve většině transformujících se ekonomik vznikly problémy. Institucionální problémy se projeví především v bankovním sektoru a na kapitálovém trhu. Problémy také přetrvávaly ve státní správě a při přijímání legislativy. [22]

Slovinskem zvolená strategie transformace zdůrazňovala konsensus a sociální smír, nižší rozsah privatizace a značnou izolaci finančních trhů. To přineslo negativní důsledky, které se projeví zejména v oblasti cenové stability a kursu slovinské měny. [23]

V politickém vývoji lze pozorovat nejprve posun voličů doprava a vládu pravicových stran. Transformace ekonomiky však přináší na počátku tohoto procesu negativní jevy v podobě poklesu hrubého domácího důchodu, poklesu reálných příjmů obyvatelstva a omezení sociálních výhod. Tyto ekonomické důsledky obyvatelstvo těžko neslo, takže pravicové strany ztrácely důvěru a rostl vliv levicových stran, které ve svých volebních programech kladly větší důraz na sociální politiku a zajištění obyvatelstva.

Proces vytváření společenského konsensu v období transformace je velmi složitý, při jeho tvorbě dochází k vzájemnému ovlivňování ekonomické a politické situace.

Při přerodu totalitní socialistické společnosti v demokracii mají významnou roli také integrační procesy. Mezi tyto procesy můžeme zařadit nejen vztahy nových demokracií mezi sebou, ale i snahu vyspělých států o pomoc těmto zemím, čímž se rozumí jejich brzké začlenění do západních a transatlantických struktur. Transformující se země, včetně Slovinska projevily velkou snahu o začlenění do těchto struktur, což jim může přinést řadu výhod. Více se tomuto tématu budu věnovat v následující kapitole. [15]

3.1.1 Privatizace

„Privatizace není jen prodej státního vlastnictví soukromým subjektům, nýbrž se tím chápe velmi široce založený proces rozvoje soukromého sektoru v ekonomice s doposud silným státním sektorem.“ [24 str. 273]

Privatizace označuje změnu veřejného (státního) na soukromé; zpravidla se tohoto pojmu používá pro převod veřejného majetku do soukromého vlastnictví.

Důvody provedení privatizace:

- efektivita správy – soukromý vlastník může snížit náklady na správu,
- rozvoj – vlastník je motivován ke zhodnocování svého majetku,
- získání prostředků – pokud je privatizace provedena prodejem, stát získává peníze.

[25]

Standardní způsoby privatizace majetku státu:

- veřejná nabídka k prodeji
- neveřejná nabídka k prodeji
- fragmentace podniku ve státním vlastnictví
- nové soukromé investice do podniků ve vlastnictví státu
- skupování podniku ve vlastnictví státu manažery či zaměstnanci
- privatizace bez změny vlastníka
- bezplatná distribuce majetku státu [24]

Slovinsko použilo jako jednu z metod privatizace i metodu kupónové privatizace, která je někdy mylně vnímána jako český unikát. Kupónová privatizace (především v ČR) byla jedním z nejvíce diskutovaných reformních kroků v transformujících se ekonomikách bývalého sovětského bloku.

Přednostmi kupónové privatizace je především všeobecná zainteresovanost obyvatelstva na reformě vlastnických struktur v situaci, kdy obyvatelstvo nedisponuje dostatkem kapitálu potřebným pro standardní metody privatizace, dále pak obecné přesvědčení o rovných podmínkách všech účastníků procesu a zavedení možnosti kolektivního investování pomocí investičních privatizačních fondů (IPF). Tím, že privatizační schéma vytváří relativní ocenění firem vznikající na základě nabídky a poptávky, jsou položeny základy pro rychlý vznik kapitálového trhu. Nezapomínejme také politický dopad, kdy se distribucí podstatné části národního bohatství vytváří pozitivnější vztah k tržní ekonomice mezi širokou veřejností.

Za nedostatky této metody můžeme považovat pomalejší průběh, než se původně očekávalo, nedostatečnou transparentnost procesu, vystavení nepřipravené populace tržním rizikům, vytvoření nepříliš efektivní a velmi roztržštěné vlastnické struktury firem a utvoření relativního ocenění firem, které nemusí přesně odpovídat pozdějšímu ocenění na kapitálovém trhu. [26]

Kupónová privatizace ve Slovinsku ale neumožnila účast cizího kapitálu – kupóny získávali hlavně zaměstnanci podniků. Výsledkem bylo, že slovinské podniky bojovaly o přežití, propouštěly a snažily se z nouze opět proniknout na balkánské tržiště, protože ani zdaleka všechny slovinské podniky nevyráběly zboží, které by dokázalo prorazit v západní Evropě. [27]

Proběhl také boj o kontrolu mezi velkými bloky držitelů zaměstnaneckých akcií a velkými bloky vnějších akcionářů – investičních fondů, které původně držely akcie v poměru 50:50. Při vnitřním boji o kontrolu se používaly peníze k vytlačení druhé skupiny a odčerpávaly se tak prostředky potřebné pro investice. V republice působilo 53 000 podniků, z toho již 92 % bylo privatizováno. [28]

Slovinsko stejně jako Česká republika neprivatizovalo penzijní systém a dalo přednost jeho restrukturalizaci a posílení existujícího systému průběžného financování. To lze vysvětlit následujícími faktory:

- seriózní úvahy a účast odborníků při zvažování vysokých finančních nákladů při přechodu od průběžného k fondovnímu systému,
- závislost koaliční vlády na širokém konsensu (Slovinsko);

- opozice odborů považujících privatizaci za hrozbu budoucí finanční schopnosti veřejnoprávního systému,
- silná národní orientace na evropský proud, posílená účastí programu PHARE (sponzorovaného EU) na restrukturalizaci důchodového systému,
- poměrně nízká úroveň zahraničního dluhu, na základě čehož byly tyto země méně otevřeny vlivu mezinárodních finančních organizací, favorizujících privatizační strategii. [29]

V bankovním sektoru proběhla částečná privatizace menších bank. Zhruba polovina byla prodána domácím akcionářům, další čtvrtinu vlastní či kontroluje zahraniční kapitál. Proběhla restrukturalizace a konsolidace menších bank ve větší finanční ústavy. Největší banky ve Slovinsku – Nová lublaňská banka (NLB) a Nová kreditní banka Maribor (NKBM), jsou z velké části ve vlastnictví státu (NLB 33%, NKBM 41%). Francouzská společnost Societé Générale koupila banku SKB, Banka Koper byla koupena italskou IMI San Paolo. Specifické postavení má SID banka (ve 100%ním vlastnictví státu), zaměřující se na podporu vývozu a s tím spojených pojišťovacích operacích. [30]

Předpokládá se pokračování v procesu privatizace a to prodejem velkých státních společností: Telekom Slovenije, Aerodrom Ljubljana, přístav Koper, NKBM, Slovinské ocelárny Metal Ravne a Acroni Jesenice, distributory elektrické energie, rafinérii Nafta Lendava, výrobce obuvi Peko a Planika a výrobce hliníku firmu Telum. [4]

3.2 Regionální politika

Města Lublaň a Maribor tvoří hlavní ekonomická a univerzitní centra. Hlavní město má nejsilnější ekonomický a hospodářský potenciál, sídlí v něm třetina slovinských firem. 60 % populace a 75 % pracovních činností je soustředěno na 30 % území státu, ostatní regiony silně zaostávají.

Transformace ekonomiky v devadesátých letech ovlivnila především velké a průmyslové podniky. Pozitivním jevem byl prudký nárůst počtu malých a středních podniků a vládních a finančních služeb.

Slovinsko provádí regionální politiku v určité formě již od začátku 70. let. V roce 1971 byl přijat zvláštní zákon, jehož cílem bylo zavedení koordinovanějšího přístupu v této

oblasti a podpora vyváženého rozvoje na celém území. Jednalo se o koncept rozvoje v úsilí o snížení ekonomických rozdílů mezi regiony a dosažení stejné úrovně.

V roce 1990 se přesunul zájem regionální politiky na regiony ohrožené nepříznivým demografickým vývojem. Proto byl přijat zákon o podpoře demograficky ohrožených regionů, kterým se vláda snažila zastavit vysídlování periferních a horských oblastí.

V polovině 90. let musela regionální politika projít reformou, protože iniciativy byly roztržštěné mezi malá území, administrativa nebyla dostatečně zajištěná a scházely investiční iniciativy. Regionální politika se soustředila spíše na sektory než na regionální dimenzi. Reforma byla také ovlivněna potřebou konkurenceschopnosti na globálních trzích a přípravou vstupu do EU.

Zákon o podpoře regionálního rozvoje zavedl nové principy regionálního rozvoje:

- integrita implementace politiky na celém území,
- partnerská spolupráce mezi národními a místními úřady a spolupráce veřejného sektoru se sektorem soukromým,
- princip subsidiarity,
- programování rozvojových iniciativ,
- hodnocení a monitorování dopadů a transparentnosti použití regionálních rozvojových fondů,
- spolufinancování.

V polovině roku 2001 přijala vláda Strategii regionálního rozvoje Slovinska, která implementuje legislativní úkoly a definuje detailně směry pro další rozvoj regionální politiky:

- snižování rozdílů v hospodářském vývoji a životní úrovni v regionech,
- udržování uspořádání celého území Slovinska,
- zvýšení HDP v regionech. [31]

3.3 Zdanění

Slovinsko je zajímavé tím, že jako jedna z mála postkomunistických zemí má silné zastoupení státního sektoru v hospodářství a zachovala si progresivní zdanění příjmů. Přitom je Slovinsko považováno za vzor úspěšné transformace komunistického hospodářství. Výsledky dokazují, že vysoké zdanění neovlivňuje hospodářský růst. [32]

Daň z příjmu

- u fyzických osob příjem podléhá progresivnímu zdanění od 16 % do 41 %,
- korporátní daň je ve výši 22 % (rok 2008), v roce 2009 se má snížit na 21 %, v roce 2010 na 20 %
- společnosti ve speciálních ekonomických zónách platí pouze 10% daň [33]

Tabulka 13 - Progresivní zdanění daně z příjmu fyzických osob v roce 2008

Příjem (EUR)	Sazba daně
1 - 6 800	16 %
6 801 - 13 600	27 %
13 601 a více	41 %

Zdroj: [33]

Daň z přidané hodnoty (DPH)

- 20 % (všeobecná sazba),
- 8,5 % (redukováná sazba) – práh obratu pro plátce DPH činí 24 620 EUR/rok
- společnosti, které mají své sídlo v regionech, kde je HDP na obyvatele pod státním průměrem, mohou uplatnit daňové úlevy na výzkum a vývoj v rozsahu 10 -20 % [30]

Zisky z kapitálu

- zisky z kapitálu společností jsou zahrnuty v pravidelném příjmu,
- daň z kapitálových zisků pro jednotlivce je 20 % v závislosti na době vlastnictví kapitálů před prodejem – daň je snížena o 5 % za každých 5 let, kdy je kapitál v držení.

Srážky či daně u zdroje - zdanění zaměstnanců

- zaměstnavatel je povinen srazit měsíčně daň ze mzdy zaměstnance a provést dodatečný příspěvek sociální zabezpečení

- zaměstnavatelův příspěvek na sociální pojištění je 16,1 % a za zaměstnance hradí 22,1 %

Další druhy srážek

- dividendy – 15 %
- úrok – 15 %
- honoráře – 15 % [33]

4 DŮSLEDKY VSTUPU DO EU

4.1 Bezpečnostní politika a vstup do mezinárodních organizací

Slovinsko, stejně jako další země bývalého východního bloku, po svém osamostatnění přehodnotilo svoji bezpečnostně-politickou situaci, což se projevilo vydáním a schválením příslušných parlamentních či vládních dokumentů – tzv. bezpečnostních strategií. Ty mají deklarovat současnou bezpečnostně-politickou situaci ve světě a v Evropě, její dopad na Slovinsko, bezpečnostní rizika, východiska a opatření jak jim čelit.

Za zásadní garanci před vnějším vojenským nebezpečím se dá považovat členství (či případné směřování) do mezinárodních organizací jako jsou NATO, Evropská unie a další. To i přes skutečnost, že potencionální riziko vzniku, eventuálně rozšíření válečného konfliktu, se nachází v jeho blízkosti (Balkán, Střední východ). [34]

Sloviniští politikové, tak i teoretikové zdůvodňovali osamostatnění především odlišnou, nebalkánskou politickou kulturou ve srovnání s ostatními jugoslávskými republikami. Výrazem tohoto přesvědčení bylo motto „Z Balkánu do Evropy“, hlášané jak odborníky na mezinárodní vztahy, tak i významnou částí slovinské diplomacie včetně dlouholetého ministra zahraničí D. Rupela i obou slovinských prezidentů. [35]

Výrazná diplomatická aktivita byla upřena především k co nejrychlejšímu členství ve významných mezinárodních a regionálních organizacích. Dne 22. května 1992 se Slovinsko stalo členskou zemí *Organizace spojených národů*. To pro něj znamenalo konec dosavadní mezinárodně právní nejistoty, republika byla uznána za plnoprávného člena mezinárodního společenství a jako takové se jí otevíraly i cesty do většiny dalších organizací. Významný byl také vstup do Komise pro bezpečnost a spolupráci v Evropě a Rady Evropy, k němuž došlo 14. května 1993. [4]

V roce 1992 Slovinsko vstoupilo do *Evropské banky pro obnovu a rozvoj*, o rok později v roce 1993 bylo přijato do *Mezinárodní banky pro obnovu a rozvoj* a *Mezinárodního měnového fondu*, později se stalo také členem Všeobecné dohody o clech a obchodu, resp. *Světové obchodní organizace* (1994). Poměrně bezproblémová cesta Slovinska do těchto významných hospodářských organizací neodpovídala komplikacím

ve vztahu Slovinska a EU. Tyto komplikace byly způsobeny vývojem v bilaterálních slovinsko-italských vztazích.

O dosažení členství v NATO se Slovinsko na rozdíl od jiných postkomunistických zemí v regionu příliš nezajímalo. Svůj postoj změnilo až s ohledem na rozsah a trvání válek na Balkáně. Slovinsko se podle přání organizací veřejné společnosti a značné části veřejnosti mělo stát po vzoru Švýcarska neutrální zemí. [35]

Slovinsko se dále soustředilo na upevnění své ekonomické základny, čehož chtělo dosáhnout navázáním užších kontaktů se západoevropskými státy, především se zeměmi Evropské unie (EU) a *Evropského společenství volného obchodu* (ESVO). Velmi nadějně se jevila spolupráce s ESVO, s nímž Slovinsko jednalo o možnosti přímého vstupu, ve kterém ho podporovalo především Švýcarsko. Některé další země sdružení – Švédsko, Finsko a Rakousko – se však v té době již chystaly na svůj vstup do EU a o činnost ESVO zřetelně ztrácely zájem.

Na přelomu roku 1992 – 1993 se také blížilo podepsání dohody o spolupráci mezi Slovinskem a EU. Krátce na to však Slovinsko jako malý stát okusilo hořkost nátlaku ze strany politicky vlivného souseda, když v letech 1993 – 1994 Itálie vetovala v orgánech EU všechny snahy Slovinska o spolupráci s touto organizací. [4]

Tento postoj sousedního státu vyvolal ve slovinské společnosti hluboké rozčarování nejen ve vztahu k Itálii, ale také ve vztahu k EU jako celku, jejímž členem Itálie byla. Itálie nadále blokovala podepsání Asociační dohody mezi Unií a Slovinskem, podmínkou bylo vyřešení italských požadavků ze strany Slovinska. Pocit deziluze se dále prohloubil poté, co někteří rakouští politici zpochybnili jugoslávsko-rakouskou smlouvu z roku 1955 a vystoupili s požadavky na revizi některých zákonných norem přijatých na konci druhé světové války a těsně po jejím skončení. Postoj obou sousedních států vůči Slovinsku byl ve slovinské společnosti chápán jako vydírání malého a bezmocného státu, kterému EU není ochotna učinit přítrž. [35]

Tyto skutečnosti přiměly Slovinsko, aby se intenzivněji zajímalo o navázání těsnějších hospodářských a politických kontaktů s reformními státy v oblasti střední Evropy – s tzv. visegrádskou skupinou. Dokazovala to např. cesta Janeze Drnovška do Prahy v červnu 1993, kdy zde poprvé jednal o možnosti vytvoření zóny volného obchodu mezi Slovinskem a Českou republikou.

Na podzim 1995 Slovinsko přijalo nabízenou příležitost a zapojilo se do *Středoevropské zóny volného obchodu* (CEFTA). K výraznějšímu prohloubení vztahů vzhledem k upřednostňování zájmů jednotlivých členských zemí nikdy nedošlo. V té době se Slovincům podařilo uzavřít dohodu o liberalizaci obchodu i se skupinou zemí ESVO (Švýcarsko, Lichtenštejnsko, Norsko, Island). [4]

Dalším důsledkem problémů ve vztazích Slovinska s jeho sousedy Rakouskem a Itálií byl příklon politické reprezentace a části slovinské veřejnosti ke Spojeným státům a Severoatlantické alianci. Průtahy s podpisem Asociační dohody přesvědčily slovinskou veřejnost, že ekonomická integrace není prioritou malé země ležící blízko konfliktního regionu jihovýchodní Evropy.

Proto se snahy slovinských politiků upnuly především k tomu, aby se Slovinsko stalo členem první vlny rozšiřování Severoatlantické aliance (NATO) o bývalé komunistické země. Ve strategické perspektivě argumentovala slovinská diplomacie především tím, že přes Slovinsko by Aliance mohla uskutečnit přímé spojení s Maďarskem, které se po vyloučení možnosti vstupu Slovenska v první vlně rozšiřování mohlo stát ostrovem, který nebude integrálně spojen s ostatními zeměmi NATO. Přes všechnu snahu a argumentaci se Slovinsku nepodařilo vklínit mezi Česko, Polsko a Maďarsko do první vlny rozšiřování. [35]

Na jaře 1996 přijal slovinský parlament kompromisní zákon, který umožnil občanům EU (tedy i Italům) po uplynutí čtyř let od ratifikace této legislativní úpravy volný přístup na slovinský trh s nemovitostmi. Itálie přijala toto řešení jako uspokojivé a 10. června 1996 mohl Janez Drnovšek v Bruselu podepsat dohodu o přidružení Slovinska k EU (Asociační dohoda).

Neúspěch ve snaze proniknout do NATO motivoval Slovince, aby se snažili o zařazení mezi první kandidáty, kteří by mohli rozšířit řady EU. Ekonomické předpoklady k tomu mělo Slovinsko velice dobré. Evropská komise v Bruselu v roce 1997 oznámila, že uvažuje o tom, že v roce 1998 zahájí rozhovory o rozšíření EU (vedle Kypru, s nímž se počítalo již delší dobu) s pěticí hospodářsky nejpokročilejších reformních zemí střední Evropy – s Maďarskem, Polskem, ČR, Slovinskem a Estonskem. [35]

V roce 2001 se slovinští euroskeptici domnívali, že vstup do unie ani jeho případné odložení nebudou mít na Slovinsko významnější vliv. Považovali zemi za malou, a proto

se orientovali především na bezpečnostní aspekty. Pokud doporučovali vstup do unie, pak spíše jako náhradu za neuskutečněný vstup do NATO v první vlně jeho rozšiřování. Propagátoři i odpůrci vstupu Slovinska do EU se nicméně shodovali na jednom argumentu – Slovinsko je natolik malou zemí, že jeho vstup do EU pro ni nebude znamenat prakticky žádnou významnou změnu. Odklad nebo zamezení vstupu ho naopak nijak výrazně (ekonomicky) neovlivní.

Referendum o vstupu do EU se konalo společně s referendem o vstupu do NATO 23. 3. 2003. Pro vstup do EU se z cca jednoho milionu voličů, kteří k volbě přišli (volební účast byla 60,4 %), vyslovilo impozantních 89 %. Tento výsledek předčil všechna očekávání, na druhé straně existuje oprávněná domněnka, že kritici EU a vstupu Slovinska do unie se z velké části k volbě nedostavili. 1. 5. 2004 tedy Slovinsko vstoupilo společně s dalšími devíti novými členskými zeměmi do Evropské unie.

Je možné říci, že politika tzv. europeizace zasáhla Slovinsko podobně jako např. Českou republiku. Ústavní systém prošel v posledních letech proměnami, které reagovaly na požadavky přijetí evropské novotvorby. Evropská komise sice opakovaně Slovinsko kritizovala za pomalost při přijímání evropského zákonodárství, ale obecně lze říci, že slovinské politické instituce akceptovaly proces europeizace pozitivně, byť místy kritizovaly jednosměrnost tohoto procesu. Slovinsko bylo v jednáních o přistoupení považováno za téměř bezproblémového kandidáta – hlavní sporné body se vedle výše zmíněných problémů s prosazením vícestupňové veřejné správy týkaly odmítání uzavření bezcelních obchodů na hranicích s Itálií a Rakouskem a celních bariér především na zemědělské produkty – v uzavírání jednotlivých kapitol bylo Slovinsko z hlediska rychlosti nejrychlejší (to samozřejmě nic neříká o výhodnosti závěru jednání). Lze tedy říci, že Slovinsko vstupovalo do EU dobře připraveno.

4.2 Přijetí eura

Slovinsko se stalo třináctou zemí, která 1. 1. 2007 přijala společnou evropskou měnu. Zároveň bude měnovou politikou přímo ovlivňovat, a to prostřednictvím účasti na systému ESCB a svým zástupcem v Evropské centrální bance.

K přijetí společné měny se Slovinsko zavázalo jako všechny nové členské státy v přístupových smlouvách. Přejít na novou měnu euro měl silnou podporu veřejnosti, což se odrazilo v podpoře tohoto projektu i u politické reprezentace.

Slovinsko se zapojilo do systému měnových kurzů ERM II krátce po svém vstupu do Evropské unie 28. června 2004. Tím začalo usilovat o plnění jednoho z maastrichtských kritérií. [36]

Maastrichtská kritéria představují podmínky, které musí členská země EU splnit, aby mohla vstoupit do eurozóny. Dvě základní kritéria jsou z měnové oblasti (inlace a dlouhodobé úrokové sazby), další dvě se týkají fiskální oblasti (schodek veřejných rozpočtů a veřejný dluh) a posledním kritériem je požadavek kurzové stability (účast v ERM II). [37]

Oficiální potvrzení o vstupu do Evropské měnové unie Slovinsko získalo 12. června 2006 na základě zprávy Evropské komise a Evropské centrální banky. Tyto instituce analyzovaly plnění již zmíněných maastrichtských kritérií. Slovinsko plnilo kritéria lépe než průměr eurozóny a také než většina členských zemí. Dále byl stanoven přepočítací kurz 239,64 SIT/EUR.

Tabulka 14 - Slovinské plnění konvergenčních kritérií

Kritérium	Jednotka	Maximální hodnota kritéria	Skutečnost ve Slovinsku	Skutečnost v Eurozóně
Inlace za 12 měsíců	%	2,6	2,3	2,3
Úroková míra za 12 měsíců	%	5,9	3,8	3,4
Schodek rozpočtu r. 2005	% HDP	-3,0	-1,8	-2,4
Státní dluh r. 2005	% HDP	60,0	29,1	70,8

Zdroj: [38]

Zavedení eura ve Slovinsku získalo velkou pozornost evropských institucí, protože jako první zvolilo scénář velkého třesku (tzv. Big Bang), při kterém dochází k současnému zavedení eura do hotovostního i bezhotovostního platebního styku. Je to varianta s nižšími náklady, ale vyžaduje náročnější přípravu. [38]

Tuto variantu usnadnila precizní informovanost obyvatel od slovinských úřadů i všeobecné povědomí o euru díky hospodářským stykům s Rakouskem a Itálií, kde se jím platí od roku 2002.

4.2.1 Výměna hotovosti

Výměna národní měny byla velmi úspěšná. K 11. lednu 2007 bylo do Slovinské národní banky vráceno více než 80 procent slovinských tolarů, které byly v oběhu. U původní dvanáctky to bylo v průměru pouze 40 %. [39]

Občané mohli od 1. ledna 2007 využít některou z uvedených možností výměny:

- „V komerčních bankách a na pobočkách Slovinské pošty,
- v bankomatech, které vydávaly pouze 10ti eurové a 20ti eurové bankovky,
- v Národní bance Slovinska,
- v obchodech během období duální cirkulace, kdy jim při placení byly dávány zpět již jenom eura.“ [36]

Po uplynutí čtrnáctidenního období, kdy bylo možné platit oběma měnami, už bylo možné používat pouze eura. Do začátku března tolary vyměňovaly bezplatně za eura komerční banky a poté bylo možné je vyměnit již pouze v centrální bance, avšak bez časového omezení. Tolarové mince je však tamtéž možné vyměňovat jen do roku 2016.

Slovinské euromince do Slovinska dorazily v přísně střeženém konvoji z mincovny ve Finsku na konci listopadu 2005. Slovinské banky dostávaly euromince už od září 2006 a eurobankovky získaly po 11. prosinci 2006. Zaváděcí sady euromincí si veřejnost mohla koupit od 15. prosince 2006. [38]

Zavedení eura ve Slovinsku je obecně hodnoceno jako ukázkový příklad dobře zvládnutého přechodu na novou měnu. Mezi faktory, které k tomuto úspěchu významně přispěly, patří především již zmiňovaná podpora eura u veřejnosti i u politické reprezentace, v nemenší míře pak i vysoká obeznámenost Slovinců s eurobankovkami a euromincemi. Dále též dobrá spolupráce vlády, státních úřadů a centrální banky a jejich úzké vztahy s neziskovým sektorem, především s organizacemi na ochranu spotřebitelů a se zástupci podnikatelské komunity. Výhodou byly i dřívější zkušenosti s měnovou odlukou po rozpadu Jugoslávie. V říjnu 1991 Slovinsko nahradilo dináry peněžními kupóny, které pak v následujícím roce byly nahrazeny tolary. [36]

4.2.2 Důsledky přijetí

Hlavní předností přijetí eura je odstranění kurzových rizik spojené se zajištěním stability měnového kurzu a snížení transakčních nákladů, které jsou významné především

pro exportéry. Další výhodou přijetí společné měny je vstup do prostředí s nízkou inflací a nízkými úrokovými mírami, které podporují investice a ekonomický růst. Nelze zapomenout ani na přímou účast na formování společné měnové politiky zemí eurozóny, která je ovšem podřízena především zájmům stability společné měny.

Bilance přínosů a nákladů se liší v různých zájmových skupinách. Zatímco zpevnění kurzu přispívá ke snížení dovozních cen, snižuje tlaky na inflaci a explicitně pomáhá dovozcům, prudké zpevnění kurzu postihuje exportéry a může tlumit ekonomický růst. Při existenci samostatných měn je pro exportéry příznivější vyrovnávání cenových hladin inflačním kanálem, který se rovnoměrněji rozkládá v celé ekonomice, zatímco kurzový kanál postihuje jednostranně jejich zisky.

Mezi nevýhody patří především ztráta vlastní měnové politiky a adaptační kurzový mechanismus. Současně vzniká nebezpečí přehřátí ekonomiky a následného zpomalení ekonomického růstu. [40]

4.3 Předsednictví Radě Evropy

Slovinsko se stalo první bývalou komunistickou zemí, která předsedala Unii, a to v první polovině roku 2008, tj. od 1. 1. 2008 do 30. 6. 2008. Předsednictví převzalo po Portugalsku, v druhé polovině roku 2008 jej předalo Francii. Tuto významnou funkci vykonávalo jako první z desítky států, které do EU vstoupily v roce 2004. V předsednickém triu spolupracovalo Slovinsko především s Německem a Portugalskem, které předsedaly Unii před ním. Proto s nimi vypracovalo i společný 18ti měsíční program svých priorit. Pro Slovinsko, malou a prosperující zemi, bylo předsednictví EU jednou z největších výzev od získání nezávislosti. [41]

Předsednictví Radě Evropy se pravidelně mění každých šest měsíců. Předsedající členský stát vystupuje jako tvář a hlas celé Unie, zastupuje EU v mezinárodních organizacích a při jednáních se státy mimo Unii. Mezi hlavní úkoly předsednického státu patří především koordinace, organizace a příprava jednání v Radě a v neposlední řadě také zastupování Rady při jednáních s ostatními orgány a institucemi EU. [42]

Hlavní úkoly členské země během jeho předsednictví v Radě EU jsou:

- předsedat zasedáním Evropské rady, Rady EU a jejím pracovním skupinám
- organizovat všechna zasedání EU a připravovat pro ně programy

- určovat priority, témata jednání
- navrhovat dohody, podávat pravidelné zprávy Evropskému parlamentu
- udržovat kontakty a reprezentovat EU v záležitostech Rady
- zastupovat Radu ve všech jednáních s ostatními institucemi a orgány EU
- jednat jménem EU s nečlenskými státy a zastupovat Unii na mezinárodních fórech, kupříkladu u OSN či u Světové obchodní organizace

4.3.1 Priority slovinského předsednictví:

- Ratifikace Lisabonské smlouvy

Lisabonská smlouva byla slavnostně podepsána v Lisabonu dne 13. prosince 2007. V době předsednictví Slovinska se rozbíhal ratifikační proces ve všech 27 členských státech. Slovinsko šlo ostatním zemím příkladem a ratifikovalo ji hned v úvodní fázi svého předsednictví – 29. ledna 2008 v parlamentu.

- Zahájení druhé fáze Lisabonské strategie

Jarní summit Evropské rady se zabýval dalším implementačním cyklem Lisabonské strategie – zaměstnaností a růstem. V tomto bodě nelze očekávat radikální změny, tato část se zaměřuje na posílení výzkumu a vývoje, vytváření flexibilních trhů práce a na podporu malých a středních podniků.

- Rychlé přijetí souboru předpisů týkajících se energetiky a klimatických změn

Evropská komise v lednu 2008 navrhla možné způsoby boje s klimatickými změnami, a to v návaznosti na výsledky konference o klimatických změnách, která proběhla v prosinci 2007 na Bali. Zvláštní důraz bude kladen na problematiku emisí (obchodování, monitoring, limity) a obnovitelné zdroje. Navíc bude potřeba nalézt společný postoj k problematice závěrečné fáze liberalizace evropského trhu s energiemi a plynem.

- Stabilita na západním Balkáně

Jednou z priorit slovinského předsednictví byla také stabilizace zemí západního Balkánu a jejich postupná integrace do EU, která by v nich měla přispět ke strukturálním, ekonomickým a politickým reformám. Slovinsko se snažilo o uzavření Stabilizačních a asociačních dohod se všemi zeměmi na západním Balkáně

(republika Makedonie, Chorvatsko – kandidátské země; Srbsko, Bosna a Hercegovina, Albánie, Černá Hora – potenciální kandidátské země).

- Propagace dialogu mezi kulturami, víry a tradic v rámci Evropského roku mezikulturního dialogu

Slovinsko se rozhodlo vyzdvihnout význam mezikulturního dialogu, svou snahu hodlá zaměřit především na dialog se západním Balkánem. Dalším projektem bylo založení Euro-Mediterránní (Eurostředomořské) univerzity v Pirani ve Slovinsku, která byla slavnostně otevřena 9. června 2008. [8]

Slovinský ministr zahraničí Samuel Žbogar považuje za největší přínos předsednictví, že slovinští občané nyní lépe rozumí Evropské unii a jejímu fungování a jsou více zapojeni do evropských témat a diskusí uvnitř EU. Velmi si také cení předsednické zkušenosti, která je naučila lépe hájit zájmy své země a uplatňovat své zkušenosti v Unii. [43]

4.4 Slovinský spor s Chorvatskem

Po rozpadu Jugoslávie a získání samostatnosti muselo Slovinsko a Chorvatsko mj. vyřešit problém definitivního vyřešení vzájemných hranic. Předmětem sporu jsou tři oblasti: Piranský záliv, Savudjské údolí a údolí říčky Dragonja, resp. jejího levého břehu. Pro Slovinsko je toto území spojeno s možností přístupu k mezinárodním vodám v Jaderském moři. Pro Chorvatsko, v souvislosti s chorvatskými aspiracemi na brzké začlenění do Evropské unie, by se mohl tento spor stát překážkou pro jednu z premis zahraniční politiky státu, tedy pro pokus o vstup do Unie v další vlně rozšíření.

V roce 2002 došlo k podepsání smlouvy mezi tehdejšími chorvatským premiérem Ivicom Račanem a jeho slovinským protějškem Janezem Drnovšekem. Slovinská strana se tehdy díky vrcholícím jednáním o vstupu Slovinska do EU ocitla pod tlakem. Ljubljana totiž musela Bruselu dokázat, že nemá zásadní teritoriální spory s žádným ze svých sousedů, tedy ani s Chorvatskem. Jednání na úrovni předsedů vlád se zabývala en bloc všemi třemi spornými oblastmi a jejich výsledkem byla smlouva Drnovšek – Račan. Slovinsko ustoupilo především v oblasti říčky Dragonje a Chorvatsko vyšlo Ljubljane vstříc v oblasti Piranského zálivu, kde původně Záhřeb požadoval jeho rozhraničení rovným dílem mezi oba státy.

Pouhý pohled na mapu prozradí, proč je otázka hranic v oblasti Piranského zálivu pro Slovinsko tak důležitá – je to jednoduše jediná oblast, v níž vody Jaderského moře omývají slovinské pobřeží, jehož celková délka jen o málo překračuje čtyřicet kilometrů. Slovinsko tedy nemá přímý přístup do mezinárodních vod. Výměnou za své koncese na řece Dragonji však během jednání Drnovšek – Račan dosáhla Ljubljana vyjednání přístupového koridoru přes chorvatské teritoriální vody Bruselu tato dohoda – ač stále ještě neratifikována – stačila coby důkaz brzkého vyřešení problému slovinsko-chorvatské hranice „dočasného“ charakteru.

Zatímco slovinským parlamentem byla tato mezistátní smlouva schválena, chorvatský Sabor, v němž Račan již neměl potřebnou podporu, smlouvu neschválil. Namísto toho na půdě Saboru postupně vznikla iniciativa prosazující vyhlášení hospodářské zóny v chorvatských vodách Piranského zálivu. Slovinsko argumentovalo, že nebyla-li dohoda Saborem schválena, jsou všechny tři výše příhraniční oblasti i nadále předmětem sporu a chorvatská strana by tak svým vyhlášením hospodářské zóny jednostranně rozšířila svou jurisdikci i na sporné oblasti, což se v očích Ljubljany rovná politice fait accompli. Průběžně došlo k několikerému vyslání chorvatských námořních sil do oblasti sporných vod, a to bez předchozího upozornění slovinské strany. S časem také narůstal počet incidentů v oblasti Savudijského údolí a na levém břehu říčky Dragonje, tedy na těch částech sporného slovinsko-chorvatského pohraničí, kde Ljubljana učinila Záhřebu koncese výměnou za Račanovu vstřícnost v Piranském zálivu. [44]

Ve středu večer se skupina dvanácti slovinských opozičních politiků vracela v rámci předvolební kampaně z návštěvy slovinského občana Jošky Joraša, který bydlí na chorvatské straně sporného úseku státní hranice. Během svého návratu byli slovinští opoziční politici zadrženi chorvatskou pohraniční policií a na krátko zadrženi. Reakce slovinských orgánů a vlády byla nečekaně silná a pro Chorvatsko velice zraňující. Kromě stažení slovinského velvyslance ze Záhřebu odmítá nyní Slovinsko nadále podporovat chorvatskou kandidaturu na členství v Evropské unii. Slovinští diplomaté o své pozici informovali v Bruselu na všech úrovních instituce Evropské unie a všechny členské státy Chorvatští politici odmítají, aby Slovinsko používalo Evropskou unii jako prostředek nátlaku. [45]

Slovinsko-chorvatský spor tak může mít tíživý dopad na plány Unie v oblasti neklidného Balkánského poloostrova.

5 KOMPARACE EKONOMIKY SLOVINSKA V RÁMCI EVROPSKÉ UNIE

Pro komparaci ekonomik používáme makroekonomické ukazatele. V této kapitole porovnám dosažené výsledky slovinské ekonomiky v roce 2007 s výsledky ostatních členských států. Zaměřím se na HDP, inflaci, míru nezaměstnanosti a obchodní bilanci.

5.1 Komparace HDP

5.1.1 HDP na obyvatele v paritě kupní síly

Tabulka 15 - HDP na obyvatele v zemích EU v roce 2007

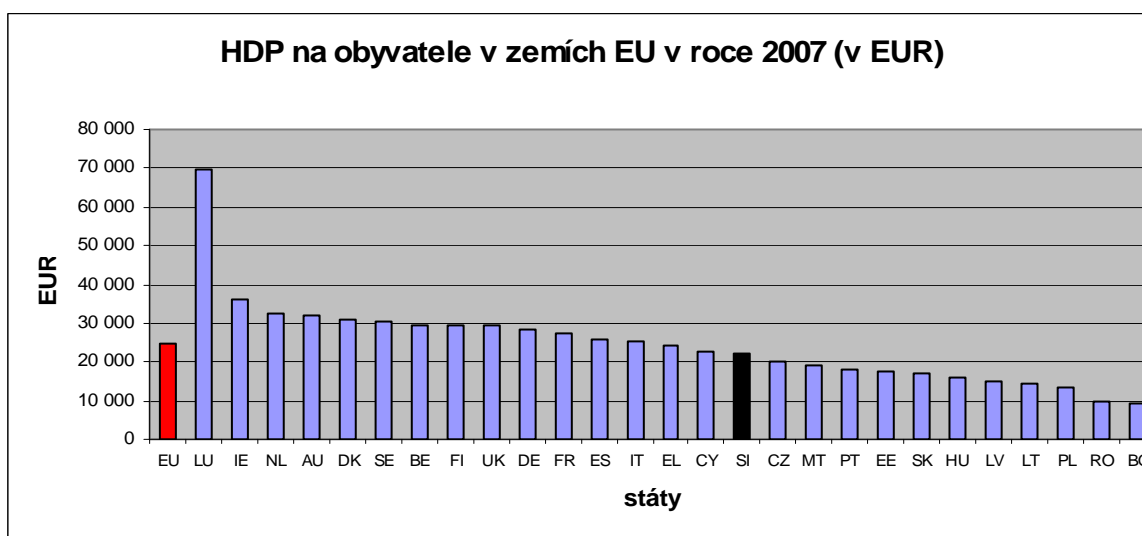
EU	LU	IE	NL	AU	DK	SE	BE	FI	UK	DE	FR	ES	IT
24 800	69 500	36 300	32 600	31 800	30 900	30 700	29 600	29 400	29 300	28 400	27 500	25 900	25 200
EL	CY	SI	CZ	MT	PT	EE	SK	HU	LV	LT	PL	RO	BG
24 500	22 800	22 400	20 200	19 200	18 300	17 800	17 000	16 000	14 900	14 400	13 500	10 000	9 400

Zdroj: [20]

Slovinsko má s 22 400 na obyvatele 16. nejvyšší HDP na obyvatele vyjádřené paritou kupní síly ze zemí EU. Průměru EU, který je 24 800 nedosahuje o 2 400.

Ze zemí, které přistoupily v roce 2004 do EU, dosahuje po Kypru druhé nejvyšší hodnoty, zaostává o 400. Před Slovinskem jsou země bývalé patnáctky, nejlepšího výsledku dosáhlo Lucembursko s 69 500.

Česká republika je na 17. místě s 20 200, má o 2 200 méně než Slovinsko.

Graf 13 - HDP na obyvatele v paritě kupní síly v zemích EU v roce 2007 (v EUR)

Zdroj: [20]

5.1.2 Růst HDP v procentech

Tabulka 16 - Vývoj růstu HDP v zemích EU

Stát	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
EU 27	3,0	3,9	2,0	1,2	1,3	2,5	2,0	3,1
BE	3,4	3,7	0,8	1,5	1,0	3,0	1,8	3,0
BG	2,3	5,4	4,1	4,5	5,0	6,6	6,2	6,3
CZ	1,3	3,6	2,5	1,9	3,6	4,5	6,3	6,8
DK	2,6	3,5	0,7	0,5	0,4	2,3	2,4	3,3
DE	2,0	3,2	1,2	0,0	-0,2	1,2	0,8	3,0
EE	-0,1	9,6	7,7	7,8	7,1	7,5	9,2	10,4
IE	10,7	9,2	5,8	6,4	4,5	4,7	6,4	5,7
EL	3,4	4,5	4,2	3,4	5,6	4,9	2,9	4,5
ES	4,7	5,0	3,6	2,7	3,1	3,3	3,6	3,9
FR	3,3	3,9	1,8	1,0	1,1	2,5	1,9	2,2
IT	1,5	3,7	1,8	0,5	0,0	1,5	0,7	2,0
CY	4,8	5,0	4,0	2,1	1,9	4,2	3,9	4,1
LV	3,3	6,9	8,0	6,5	7,2	8,7	10,6	12,2
LT	-1,5	4,2	6,7	6,9	10,2	7,4	7,8	7,8
LU	8,4	8,4	2,5	4,1	1,5	4,5	5,2	6,4
HU	4,2	5,2	4,1	4,1	4,2	4,8	4,0	4,1
MT	:	:	-1,6	2,6	-0,3	1,3	3,7	3,2
NL	4,7	3,9	1,9	0,1	0,3	2,2	2,0	3,4
AU	3,3	3,7	0,5	1,6	0,8	2,5	2,9	3,4
PL	4,5	4,3	1,2	1,4	3,9	5,3	3,6	6,2
PT	3,8	3,9	2,0	0,8	-0,8	1,5	0,9	1,4
RO	-1,2	2,1	5,7	5,1	5,2	8,5	4,2	7,9
SI	5,4	4,4	2,8	4,0	2,8	4,3	4,3	5,9
SK	0,0	1,4	3,4	4,8	4,7	5,2	6,5	8,5
FI	3,9	5,1	2,7	1,6	1,8	3,7	2,8	4,9
SE	4,6	4,4	1,1	2,4	1,9	4,1	3,3	4,2
UK	3,5	3,9	2,5	2,1	2,8	2,8	2,1	2,8

Zdroj: [46]

Slovinská ekonomika dosahuje vyrovnaného růstu a podobně jako u ostatních nových členských zemí se dynamika pohybuje nad průměrem EU. Růst českého HDP měl pomalejší nárůst, o to vyšších hodnot dosahoval.

Tabulka 17 - Růst HDP v zemích EU v roce 2007

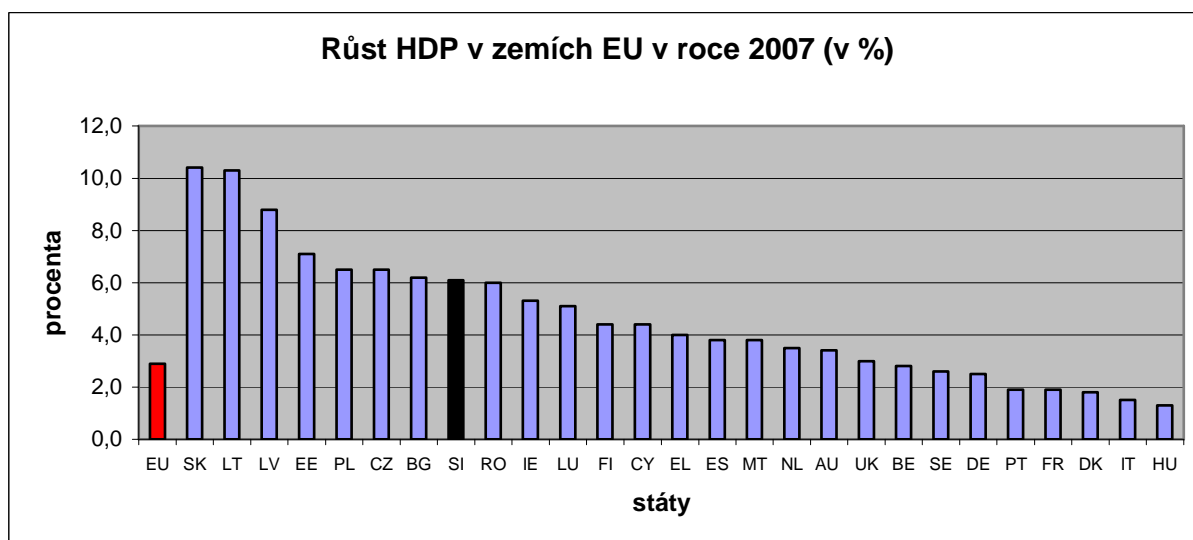
EU	SK	LT	LV	EE	PL	CZ	BG	SI	RO	IE	LU	FI	CY
2,9	10,4	10,3	8,8	7,1	6,5	6,5	6,2	6,1	6,0	5,3	5,1	4,4	4,4
EL	ES	MT	NL	AU	UK	BE	SE	DE	PT	FR	DK	IT	HU
4,0	3,8	3,8	3,5	3,4	3,0	2,8	2,6	2,5	1,9	1,9	1,8	1,5	1,3

Zdroj: [20]

Slovinsko v roce 2007 dosáhlo ekonomického růstu 6,1 %, čímž přesáhlo průměr EU o 3,2 % a mělo osmý nejlepší výsledek ze zemí Unie.

Před Slovinskem se umístily pouze nové členské státy, které mají stejně jako Slovinsko velký nárůst HDP. Největší má Slovensko s 10,4 % a Lotyšsko 10,3 %. Země bývalé patnáctky dosahovaly růstu od 1,3 % (Maďarsko) do 5,1 % (Lucembursko).

Ekonomika České republiky rostla v roce 2007 o 6,5 % a předčila tak Slovinsko o 0,4 %.

Graf 14 - Růst HDP v zemích EU v roce 2007

Zdroj: [20]

5.2 Komparace inflace

Tabulka 18 - Vývoj inflace v zemích EU

Stát	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
EU 27	1,7	1,3	1,2	1,9	2,2	2,1	2,0	2,0	2,2	2,2
BE	1,5	0,9	1,1	2,7	2,4	1,6	1,5	1,9	2,5	2,3
BG	:	18,7	2,6	10,3	7,4	5,8	2,3	6,1	6,0	7,4
CZ	8,0	9,7	1,8	3,9	4,5	1,4	-0,1	2,6	1,6	2,1
DK	2,0	1,3	2,1	2,7	2,3	2,4	2,0	0,9	1,7	1,9
DE	1,5	0,6	0,6	1,4	1,9	1,4	1,0	1,8	1,9	1,8
EE	9,3	8,8	3,1	3,5	5,6	3,6	1,4	3,0	4,1	4,4
IE	1,3	2,1	2,5	5,3	4,0	4,7	4,0	2,3	2,2	2,7
EL	5,4	4,5	2,1	2,9	3,7	3,9	3,4	3,0	3,5	3,3
ES	1,9	1,8	2,2	3,5	2,8	3,6	3,1	3,1	3,4	3,6
FR	1,3	0,7	0,6	1,8	1,8	1,9	2,2	2,3	1,9	1,9
IT	1,9	2,0	1,7	2,6	2,3	2,6	2,8	2,3	2,2	2,2
CY	3,3	2,3	1,1	4,9	2,0	2,8	4,0	1,9	2,0	2,2
LV	8,1	4,3	2,1	2,6	2,5	2,0	2,9	6,2	6,9	6,6
LT	10,3	5,4	1,5	1,1	1,6	0,3	-1,1	1,2	2,7	3,8
LU	1,4	1,0	1,0	3,8	2,4	2,1	2,5	3,2	3,8	3,0
HU	18,5	14,2	10,0	10,0	9,1	5,2	4,7	6,8	3,5	4,0
MT	3,9	3,7	2,3	3,0	2,5	2,6	1,9	2,7	2,5	2,6
NL	1,9	1,8	2,0	2,3	5,1	3,9	2,2	1,4	1,5	1,7
AU	1,2	0,8	0,5	2,0	2,3	1,7	1,3	2,0	2,1	1,7
PL	15,0	11,8	7,2	10,1	5,3	1,9	0,7	3,6	2,2	1,3
PT	1,9	2,2	2,2	2,8	4,4	3,7	3,3	2,5	2,1	3,0
RO	154,8	59,1	45,8	45,7	34,5	22,5	15,3	11,9	9,1	6,6
SI	8,3	7,9	6,1	8,9	8,6	7,5	5,7	3,7	2,5	2,5
SK	6,0	6,7	10,4	12,2	7,2	3,5	8,4	7,5	2,8	4,3
FI	1,2	1,3	1,3	2,9	2,7	2,0	1,3	0,1	0,8	1,3
SE	1,8	1,0	0,5	1,3	2,7	1,9	2,3	1,0	0,8	1,5
UK	1,8	1,6	1,3	0,8	1,2	1,3	1,4	1,3	2,1	2,3

Zdroj: [47]

Ve Slovinsku po vstupu do EU pokračovalo snižování inflace, v posledních letech se její výše přibližuje průměru EU. Česká republika v poslední době dosahovala nižších hodnot než Slovinsko, dokonce byla pod průměrem EU.

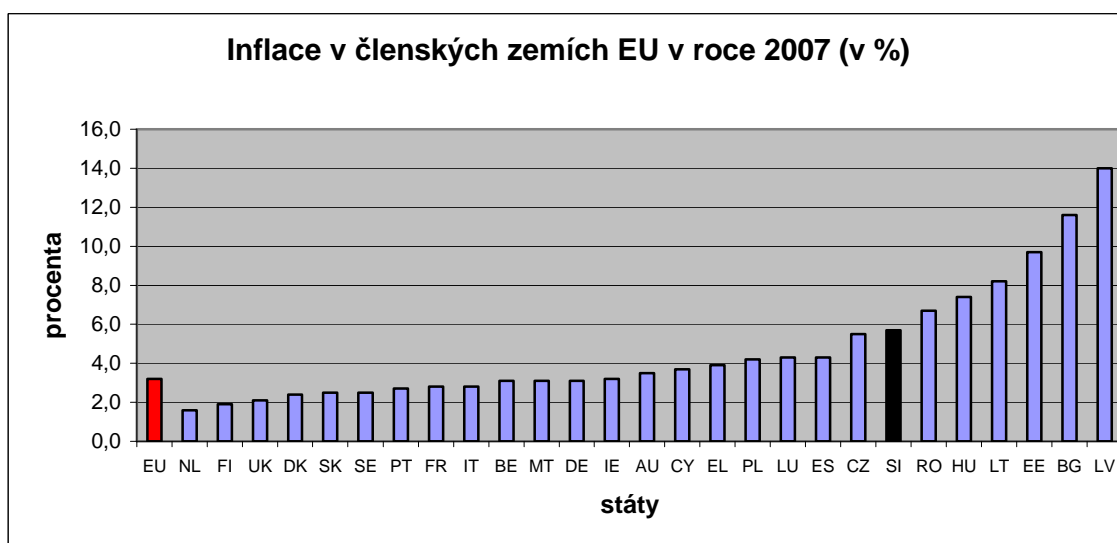
Tabulka 19 - Inflace v zemích EU v roce 2007

EU	NL	FI	UK	DK	SK	SE	PT	FR	IT	BE	MT	DE	IE
3,2	1,6	1,9	2,1	2,4	2,5	2,5	2,7	2,8	2,8	3,1	3,1	3,1	3,2
AU	CY	EL	PL	LU	ES	CZ	SI	RO	HU	LT	EE	BG	LV
3,5	3,7	3,9	4,2	4,3	4,3	5,5	5,7	6,7	7,4	8,2	9,7	11,6	14,0

Zdroj: [20]

Ve Slovinsku byla v roce 2007 5,7% míra inflace, se kterou se umístilo na 21. místě v rámci členských zemí. Průměrnou hodnotu inflace v EU 3,2 % přesáhlo o 2,5 %.

Míra inflace v EU kolísala mezi 1,6 % (Nizozemsko) a 14 % (Litva). Hodnoty menší než je průměr EU dosahovaly země bývalé patnáctky kromě Rakouska (3,5 %), Řecka (3,9 %), Lucemburska (4,3) a Španělska (4,3 %). Z nových členů měla pouze Malta nižší inflaci než průměr EU (3,1 %). Lepšího výsledku než Slovinsko pak dosáhl Kypr (3,7 %), Polsko (4,2 %) a Česká republika (5,5 %).

Graf 15 - Inflace v zemích EU v roce 2007

Zdroj: [20]

5.3 Komparace nezaměstnanosti

Tabulka 20 - Vývoj nezaměstnanosti v zemích EU

Stát	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
EU 27	:	:	:	8,7	8,5	8,9	9,0	9,0	8,9	8,2
BE	9,2	9,3	8,5	6,9	6,6	7,5	8,2	8,4	8,5	8,3
BG	:	:	:	16,4	19,5	18,2	13,7	12,1	10,1	9,0
CZ	:	6,4	8,6	8,7	8,0	7,3	7,8	8,3	7,9	7,2
DK	5,2	4,9	5,2	4,3	4,5	4,6	5,4	5,5	4,8	3,9
DE	9,4	9,1	8,2	7,5	7,6	8,4	9,3	9,8	10,7	9,8
EE	9,6	9,2	11,3	12,8	12,4	10,3	10,0	9,7	7,9	5,9
IE	9,9	7,5	5,7	4,3	4,0	4,5	4,7	4,5	4,4	4,5
EL	:	10,8	12,0	11,2	10,7	10,3	9,7	10,5	9,9	8,9
ES	16,7	15,0	12,5	11,1	10,3	11,1	11,1	10,6	9,2	8,5
FR	11,5	11,0	10,4	9,0	8,3	8,6	9,0	9,3	9,2	9,2
IT	11,3	11,4	11,0	10,1	9,1	8,6	8,5	8,1	7,7	6,8
CY	:	:	:	4,9	3,8	3,6	4,1	4,7	5,3	4,6
LV	:	14,3	14,0	13,7	12,9	12,2	10,5	10,4	8,9	6,8
LT	:	13,2	13,7	16,4	16,5	13,5	12,5	11,4	8,3	5,6
LU	2,7	2,7	2,4	2,2	1,9	2,6	3,8	5,0	4,6	4,6
HU	9,0	8,4	6,9	6,4	5,7	5,8	5,9	6,1	7,2	7,5
MT	:	:	:	6,7	7,6	7,5	7,6	7,4	7,2	7,1
NL	4,9	3,8	3,2	2,8	2,2	2,8	3,7	4,6	4,7	3,9
AU	4,4	4,5	3,9	3,6	3,6	4,2	4,3	4,9	5,2	4,8
PL	10,9	10,2	13,4	16,1	18,3	20,0	19,7	19,0	17,8	13,9
PT	6,7	5,0	4,5	4,0	4,1	5,1	6,4	6,7	7,7	7,8
RO	:	:	7,1	7,3	6,8	8,6	7,0	8,1	7,2	7,3
SI	6,9	7,4	7,3	6,7	6,2	6,3	6,7	6,3	6,5	6,0
SK	:	12,6	16,4	18,8	19,3	18,7	17,6	18,2	16,3	13,4
FI	12,7	11,4	10,2	9,8	9,1	9,1	9,0	8,8	8,4	7,7
SE	9,9	8,2	6,7	5,6	4,9	4,9	5,6	6,3	7,4	7,0
UK	6,8	6,1	5,9	5,4	5,0	5,1	5,0	4,7	4,8	5,4

Zdroj: [48]

Míra nezaměstnanosti se ve Slovinsku již několik let pohybuje kolem 6 %, což je přibližně 2 % pod průměrem EU. Nezaměstnanost v České republice se více přibližuje průměru EU, ale nikdy jej nepřekročila.

Tabulka 21 - Nezaměstnanost v zemích EU v roce 2007

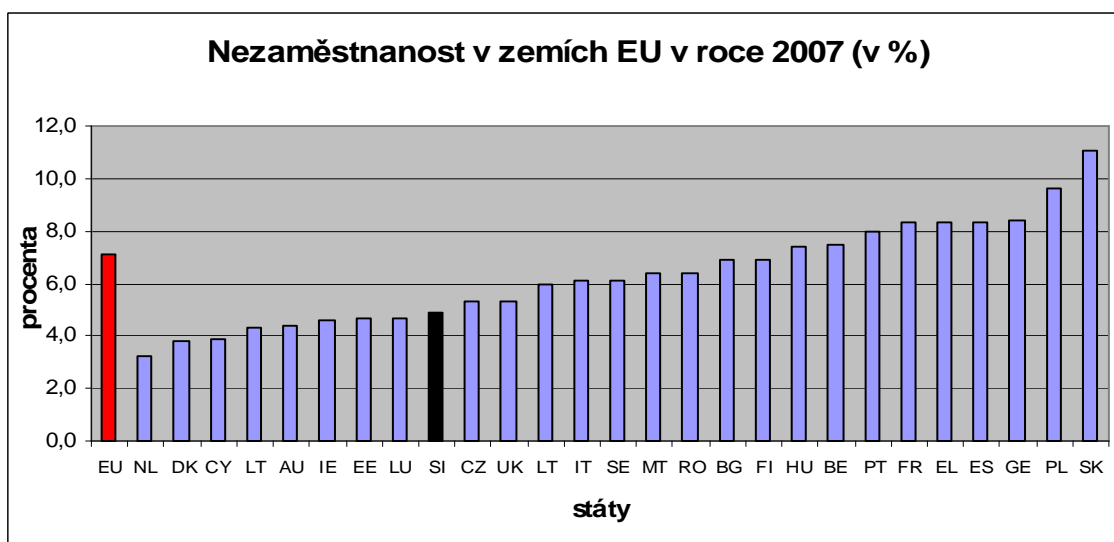
EU	NL	DK	CY	LT	AU	IE	EE	LU	SI	CZ	UK	LT	IT
7,1	3,2	3,8	3,9	4,3	4,4	4,6	4,7	4,7	4,9	5,3	5,3	6,0	6,1
SE	MT	RO	BG	FI	HU	BE	PT	FR	EL	ES	GE	PL	SK
6,1	6,4	6,4	6,9	6,9	7,4	7,5	8,0	8,3	8,3	8,3	8,4	9,6	11,1

Zdroj: [20]

V roce 2007 byla ve Slovinsku míra nezaměstnanosti 4,9 %. Mělo tak 9. nejnižší hodnotu v Unii, menší o 2,2 % než průměrná velikost nezaměstnanosti v EU (7,1 %).

Nejnižší nezaměstnanost byla v Nizozemí (3,2 %), nejvyšší ve Slovensku (11,1 %). Nelze říci, že by země patnáctky dosahovaly lepší výsledky než nové členské země, jejich rozložení v žebříčku je vyrovnané.

V České republice byla míra nezaměstnanosti o 0,4 % nižší než ve Slovinsku, v rámci EU se umístila hned za Slovinskem.

Graf 16 - Nezaměstnanost v zemích EU v roce 2007

Zdroj: [20]

5.4 Komparace obchodní bilance

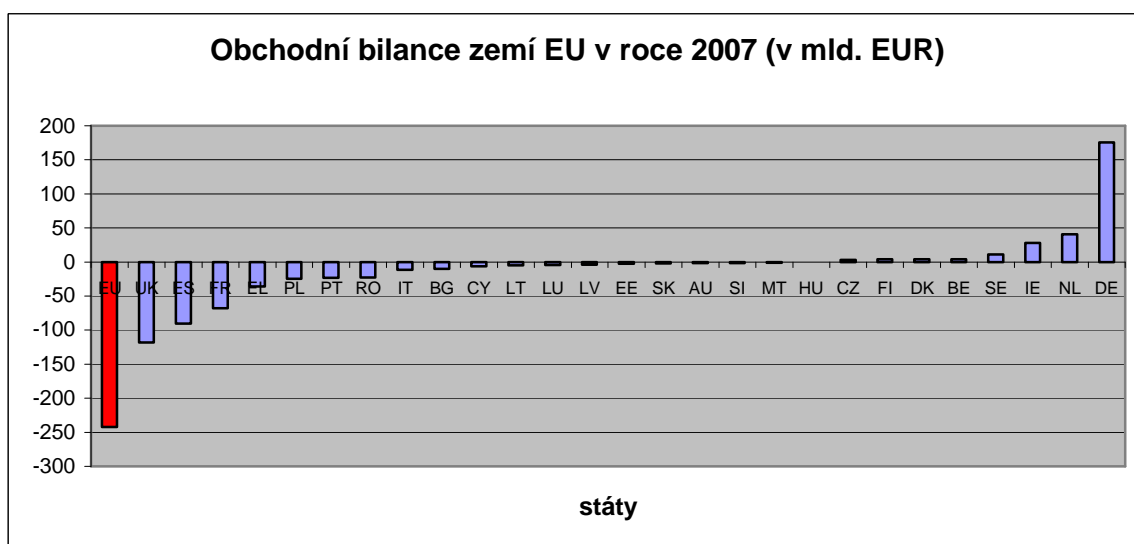
Tabulka 22 - Obchodní bilance v zemích EU v roce 2007 (v mld. EUR)

EU	UK	ES	FR	EL	PL	PT	RO	IT	BG	CY	LT	LU	LV
-242,1	-118	-90,46	-67,94	-35,73	-24,64	-23,21	-22,66	-11,48	-10,06	-6,11	-4,96	-4,23	-4,04
EE	SK	AU	SI	MT	HU	CZ	FI	DK	BE	SE	IE	NL	DE
-2,48	-1,95	-1,68	-1,57	-1,22	-0,14	3,24	3,81	3,90	4,12	11,16	28,01	40,54	175,46

Zdroj: [20]

Obchodní bilance Slovinska skončila v roce 2007 pasivním saldem -1,57 mld. EUR. Dosáhlo tak jedenáctého nejlepšího salda. Nejlépe si v EU vedlo Německo s 175,46 mld. EUR, nejhůře Velká Británie s - 118 mld. EUR.

Česká republika v roce 2007 měla aktivní saldo 3,24 mld. EUR, byla na osmém místě v unijním žebříčku a získala nejlepší umístění z nových členských zemí.

Graf 17 - Obchodní bilance v zemích EU v roce 2007

Zdroj: [20]

ZÁVĚR

Slovinsko jako nově vzniklý demokratický stát prošlo po svém vzniku v roce 1992 transformací ekonomiky. Slovinskem zvolená strategie transformace zdůrazňovala konsensus, sociální smír a nižší rozsah privatizace. V bankovním sektoru proběhla částečná privatizace menších bank, kdy zhruba polovina byla prodána domácím akcionářům a další čtvrtinu vlastní či kontroluje zahraniční kapitál. V následujících letech se bude pokračovat v procesu privatizace prodejem velkých státních společností. Slovinsko si jako jedna z mála postkomunistických zemí zachovala si progresivní zdanění příjmů – daňová zátěž u daně z příjmu fyzických osob je mezi 16 % a 41 %. Přitom je Slovinsko považováno za vzor úspěšné transformace komunistického hospodářství.

Po osamotnění od SFRJ byla upřena diplomatická aktivita především k co nejrychlejšímu členství ve významných mezinárodních a regionálních organizacích. Přijetí do OSN v roce 1992 ukončilo slovinskou právní nejistotu, republika byla uznána za plnoprávného člena mezinárodního společenství. V následujících letech pak Slovinskou vstoupila do mnoha dalších organizací, v roce 2004 do NATO a Evropské unie.

V přístupových smlouvách se Slovinsko zavázalo, že přijme společnou měnu Euro. Stalo se tak 1. 1. 2007. Zavedení eura ve Slovinsku je obecně hodnoceno jako ukázkový příklad dobře zvládnutého přechodu na novou měnu. Společná měna přinesla řadu výhod, např. odstranění kurzových rizik, stabilitu měnového kurzu a snížení transakčních nákladů. Mezi nevýhody patří především ztráta vlastní měnové politiky a adaptační kurzový mechanismus. Současně vzniká nebezpečí přehřátí ekonomiky a následného zpomalení ekonomického růstu.

V první polovině roku 2008 Slovinsko předsedalo Evropské unii, za hlavní priority si stanovilo rychlé přijetí souboru předpisů týkajících se energetiky a klimatických změn, stabilizace zemí západního Balkánu a jejich postupná integrace do EU, ratifikace Lisabonské smlouvy, dále pak zahájení druhé fáze Lisabonské strategie, která se zabývá posílením výzkumu a vývoje, vytvářením flexibilních trhů práce a na podporou malých a středních podniků. Posledním bodem byla propagace dialogu mezi kulturami, víry a tradic v rámci Evropského roku mezikulturního dialogu

V současné době mají ve slovinské ekonomice přední postavení služby následované průmyslem, stavebnictvím a zemědělstvím. Růst HDP byl na počátku transformace

v devadesátých letech záporný, od roku 1993 je kladný a roste, nyní (rok 2007) se jeho hodnota pohybuje 6,1 %, HDP na obyvatele je 22 400 EUR. Inflace dosahovala v letech 1990-1992 více než 100 %, což bylo zapříčiněno cenovou liberalizací. V dalších letech po výrazném nárůstu poklesla pod deset procent a v tomto trendu pokračuje, její současná hodnota je 5,7 %. Zvýšení nezaměstnanosti je častý problém spojený s transformací ekonomiky a projevil se i ve Slovinsku. V roce 1997 se míra nezaměstnanosti dostala na 7 %, nyní je 4,9 %.

Zahraniční obchod je pro Slovinsko vzhledem k malému trhu velmi významný, hlavními partnery jsou členské státy Evropské unie (především Německo, Itálie, Rakousko a Francie) a státy bývalé Jugoslávie (Chorvatsko, Srbsko). Mezi hlavní vývozní komodity patří stroje a přepravní zařízení, tržní a průmyslové výrobky, což svědčí o vyspělosti slovinské výroby.

Slovinsko svým členstvím v Evropské unii a přijetím Eura upevnilo své postavení v Evropě a dá se očekávat jeho další rozvoj a ekonomický růst.

SEZNAM LITERATURY

- [1] *Slovinsko - ráj pro milovníky turistiky* [online]. 2007 [cit. 2009-04-02]. Dostupný z WWW: <<http://www.slovinsko.cz/>>.
- [2] ŠESTÁK, Miroslav. *Dějiny jihoslovanských zemí*. Praha : Lidové noviny, 1998. 756 s. Dějiny států. ISBN 80-7106-266-9 . str.113, str. 162
- [3] *Slovinsko: Historie* [online]. [2003] [cit. 2009-04-02]. Dostupný z WWW: <<http://slovinsko.orbion.cz/historie/>>.
- [4] *Export.cz - detail informace o státu* [online]. 2007 [cit. 2008-11-13]. Dostupný z WWW: <<http://www.export.cz/exportcz/Teritori%C3%A1ln%C3%ADinformaceDB/Detailinformacest%C3%A1tuDB/tabid/91/Default.aspx?GROUP=1&CNTR=161>>.
- [5] *Country statistical profiles 2008* [online]. [2009] [cit. 2009-03-12]. Dostupný z WWW: <<http://stats.oecd.org/wbos/viewhtml.aspx?queryname=493&querytype=view{=en}>>.
- [6] *Slovinsko - Wikipedie, otevřená encyklopedie* [online]. [2000] [cit. 2009-04-02]. Dostupný z WWW: <<http://cs.wikipedia.org/wiki/Slovinsko>>.
- [7] *BusinessInfo.cz* [online]. \$1997-2009 [cit. 2008-11-13]. Dostupný z WWW: <<http://www.businessinfo.cz/cz/sti/slovinsko-zakladni-informace-o-teritoriu/1/1000908/#sec8>>.
- [8] *1881-list_slovinsko.pdf* [online]. 2008 , 28.1.2008 [cit. 2008-11-21]. Dostupný z WWW: <http://www.euroskop.cz/gallery/6/1881-list_slovinsko.pdf>.
- [9] Hořánková, Kristýna. *Transformace politického systému ve Slovinsku* [online]. E-polis.cz, 26. leden 2006. [cit. 2009-03-10]. Dostupné z WWW: <<http://www.e-polis.cz/komparace/127-transformace-politickeho-systemu-ve-slovinsku.html>>. ISSN 1801-1438.
- [10] *Ekonomická charakteristika země : Ministerstvo zahraničních věcí České republiky* [online]. [2008] [cit. 2009-04-02]. Dostupný z WWW: <http://www.mzv.cz/jnp/cz/encyklopedie_statu/evropa/slovinsko/ekonomika/ekonomicka_charakteristika_zeme.html>.

- [11] *Statistika zahraničního obchodu* [online]. [2009] [cit. 2009-04-03]. Dostupný z WWW: <http://dw.czso.cz/pls/stazo/STAZO.STAZO?jazyk=CS&prvni_pristup=>>.
- [12] RUSMICOVÁ, Lada, SOUKUP, Jindřich. *Makroekonomie : Základní kurs*. 5. vyd. Praha : MELANDRIUM, 2002. 167 s.
- [13] NACHTIGAL, Vladimír, TOMŠÍK, Vladimír. *Konvergence zemí střední a východní Evropy k Evropské unii*. Praha : Linde, 2002. 231 s. Vysokoškolská učebnice. ISBN 80-7201-361-0 .
- [14] FINGERLAND, Jaroslav. *Na cestě k trhu* [online]. [2006] [cit. 2009-03-18]. Dostupný z WWW: <http://www.arts.gla.ac.uk/slavonic/staff/Market_econ.html>.
- [15] TOMŠÍK, Vladimír. *Proces ekonomické transformace v zemích střední a východní Evropy*. (2. část). Praha : Vysoká škola ekonomická, 1999. 117 s. Studie z hospodářských dějin ; sv. 9. ISBN 80-7079-910-2 . str. 39
- [16] *Number of unemployed and unemployment rate, 1993 - 2003* [online]. [2004] [cit. 2009-04-03]. Dostupný z WWW: <<http://www.ess.gov.si/eng/UnemplTrends/NumUnemplRates.htm>>.
- [17] *Zahranční obchod země : Ministerstvo zahraničních věcí České republiky* [online]. [2008] [cit. 2009-04-02]. Dostupný z WWW: <http://www.mzv.cz/jnp/cz/encyklopedie_statu/evropa/slovinsko/ekonomika/zahranicni_obchod_zeme.html>.
- [18] *Statistical Office of the Republic of Slovenia* [online]. [2008] [cit. 2009-04-03]. Dostupný z WWW: <<http://www.stat.si/eng/koledar.asp?pod=24&kon=017&DatumOd=1.1.20>>.
- [19] *Statistika zahraničního obchodu* [online]. [2009] [cit. 2009-04-03]. Dostupný z WWW: <http://dw.czso.cz/pls/stazo/STAZO.STAZO?jazyk=CS&prvni_pristup=>>.
- [20] *EUROPA - Eurostat* [online]. [2000] [cit. 2009-04-04]. Dostupný z WWW: <http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page?_pageid=1090,30070682,1090_33076576&_dad=portal&_schema=>>.

- [21] SLANÝ, Antonín. *Makroekonomická analýza a hospodářská politika*. 1. vyd. Praha : C.H. Beck, 2003. 375 s. Beckovy ekonomické učebnice. ISBN 80-7179-738-3 . str. 322
- [22] CIHELKOVÁ, Eva. *Světová ekonomika : nové jevy a perspektivy*. 1. vyd. Praha : C.H. Beck, 2001. 257 s. Beckovy ekonomické učebnice. ISBN 80-7179-311-6 . str. 169 – 170
- [23] *Standardní evropská země. Zavedení eura ve Slovinsku žádný razantní cenový skok nezpůsobilo : Občanský institut* [online]. 2008 [cit. 2009-02-13]. Dostupný z WWW: <<http://www.obcinst.cz/cs/Standardni-evropska-zeme-Zavedeni-eura-ve-Slovinsku-zadny-razantni-cenovy-skok-nezpusobilo-c1220/>>.
- [24] TEPPER, Tomáš, KÁPL, Martin. *Peníze a vy*. Praha : Prospektum, 1991. 326 s. ISBN 80-85431-19-X. str. 273
- [25] *Privatizace : Wikipedie, otevřená encyklopedie* [online]. [2000] , 4. 3. 2009 v 03:42. [cit. 2009-03-12]. Dostupný z WWW: <<http://cs.wikipedia.org/wiki/Privatizace>>.
- [26] ŠVEJNAR, Jan. *Česká republika a ekonomická transformace ve střední a východní Evropě*. 1. vyd. Praha : Akademia, 1997. 359 s. ISBN 80-200-0568-4. str. 169
- [27] *EN* [online]. 2006 [cit. 2009-03-09]. Dostupný z WWW: <http://209.85.129.132/search?q=cache:PwYwNijwExEJ:www.zavedenieura.cz/cps/rde/xbcr/euro/EK_CON_REP_2006_Slovinsko_cs_doc.doc+privatizace+slovinsko&hl=cs&ct=clnk&cd=11&gl=czhttp://www.cepin.cz/cze/prednaska.php?ID=492>.
- [28] CEP/přednášky/Marek Loužek: *Bud'me hrdi na kuponovou privatizace* [online]. 2005 [cit. 2009-02-24]. Dostupný z WWW: <<http://www.cepin.cz/cze/prednaska.php?ID=492>>.
- [29] *Investiční klima Slovinsko : BusinessInfo* [online]. \$1997-2009 [cit. 2009-02-24]. Dostupný z WWW: <<http://www.businessinfo.cz/cz/sti/slovinsko-investicni-klima/9/1000908/>>.
- [30] *Finanční a daňový sektor Slovinsko : BusinessInfo* [online]. 1997-2009 [cit. 2008-04-03]. Dostupný z WWW: <<http://www.businessinfo.cz/cz/sti/slovinsko-financni-a-danovy-sektor/5/1000908/>>.

- [31] WOKOUN, René. *Ekonomika v prostoru : svět, střední Evropa, EU, OECD, ČR*. Praha : Linde, 2008. 189 s. ISBN 978-80-7201-698-3. str. 86
- [32] POLÁK, Jaroslav. *Slovinsko vzkvétá : Britské listy* [online]. 2007 [cit. 2009-02-15]. Dostupný z WWW: <<http://www.britske-listy.cz/2007/10/9/art36603.html>>.
- [33] *Slovenia Tax Laws Tax System Slovenia : WorldWide-Tax* [online]. [2008] [cit. 2009-03-13]. Dostupný z WWW: <www.worldwide-tax.com/slovenia/slovenia_tax.asp>.
- [34] *Ochrana obyvatelstva a východní Evropa - časopis 112 - 4/2003* [online]. 2003 [cit. 2009-02-12]. Dostupný z WWW: <http://web.mvcr.cz/archiv2008/casopisy/112/4_2003/silhanek.html>.
- [35] CABADA, Ladislav. *Politický systém Slovinska*. 1. vyd. Praha : Sociologické nakladatelství, 2005. 271 s. Politické systémy; sv. 2. ISBN 80-86429-37-7 . str. 235
- [36] *Rozšiřování eurozóny (Zavedení eura v České republice)* [online]. [2006] [cit. 2008-11-20]. Dostupný z WWW: <http://www.zavedenieura.cz/cps/rde/xchg/euro/xsl/euro_rozsir_eurozony_444.html>.
- [37] MANDYSOVÁ, Iva. *Evropská integrace : pro kombinovanou formu studia*. Pardubice : [s.n.], 2006. str. 75
- [38] *Slovinsko je třináctou zemí s eurem : BANKOVNICTVI.IHNED.CZ* [online]. \$1996-2009 , 24. 8. 2007 13:13 [cit. 2008-11-20]. Dostupný z WWW: <http://bankovnictvi.ihned.cz/c4-10053430-21861400-900000_d-slovinsko-je-trinactou-zemi-s-eurem>.
- [39] *Peníze.cz - Slovinci zvládli přechod na euro bez problémů* [online]. \$2000-2008 [cit. 2008-11-20]. Dostupný z WWW: <<http://www.penize.cz/18815-slovinci-zvladli-prechod-na-euro-bez-problemu>>.
- [40] *Prechod na spol. menu.pdf* [online]. 2007 [cit. 2009-04-05]. Dostupný z WWW: <http://www.socr.cz/assets/aktivity/publikace/Prechod_na_spol._menu.pdf>.
- [41] *Euroskop.cz : Slovinsko v Evropské unii* [online]. 2008 [cit. 2008-11-26]. Dostupný z WWW: <<http://www.euroskop.cz/448/sekce/slovinsko-v-evropske-unii/>>.
- [42] *Slovinsko převzalo předsednictví EU* [online]. \$2004-2009 [cit. 2008-11-21]. Dostupný z WWW: <<http://www.euractiv.cz/budoucnost-eu/clanek/slovinsko-prevzalo-predsednictvi-eu>>.

- [43] *Euroskop.cz - Rozhovory, Reportáže* [online]. 2008 [cit. 2009-04-04]. Dostupný z WWW: <<http://www.euroskop.cz/44/10772/clanek/slovinsky-ministr-zahranici-spor-s-chorvatskem-letos-skonci/>>.
- [44] *Portál sdružení EUROPEUM* [online]. 2004 [cit. 2009-04-04]. Dostupný z WWW: <http://www.europeum.org/disp_article.php?aid=749>.
- [45] *Portál sdružení EUROPEUM* [online]. 2004 [cit. 2009-04-04]. Dostupný z WWW: <http://www.europeum.org/disp_kalend_entry.php?kalid=2161>.
- [46] *Queen detail : Eurostat* [online]. [2000] [cit. 2009-04-14]. Dostupný z WWW: <http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page?_pageid=1996,39140985&_dad=portal&_schema=PORTAL&screen=detailref&language=en&product=REF_TB_national_accounts&root=REF_TB_national_accounts/t_na/t_nama/t_nama_gdp/tsieb020>.
- [47] *Queen detail : Eurostat* [online]. [2000] [cit. 2009-04-14]. Dostupný z WWW: <http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page?_pageid=1996,39140985&_dad=portal&_schema=PORTAL&screen=detailref&language=en&product=REF_TB_prices&root=REF_TB_prices/t_prc/t_prc_hicp/tsieb060>.
- [48] *Queen detail : Eurostat* [online]. 2000 [cit. 2009-04-14]. Dostupný z WWW: <http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page?_pageid=1996,39140985&_dad=portal&_schema=PORTAL&screen=detailref&language=en&product=REF_TB_labour_market&root=REF_TB_labour_market/t_labour/t_employ/t_lfsi/t_une/tsiem110>.

SEZNAM TABULEK

Tabulka 1 - Vývoj počtu obyvatel	14
Tabulka 2 - Vývoj HDP Slovinska.....	22
Tabulka 3 - Vývoj inflace.....	24
Tabulka 4 - Vývoj nezaměstnanosti	25
Tabulka 5 - Teritoriální struktura vývozu.....	27
Tabulka 6 - Teritoriální struktura dovozu.....	28
Tabulka 7 - Komoditní struktura vývozu	29
Tabulka 8 - Komoditní struktura dovozu	30
Tabulka 9 - Vývoj zahraničního obchodu v tis. EUR.....	32
Tabulka 10 - Zahraniční obchod Slovinska a České republiky.....	33
Tabulka 11 - Vývoj platební bilance Slovinska.....	35
Tabulka 12 - Vývoj veřejného dluhu Slovinska	36
Tabulka 13 - Progresivní zdanění daně z příjmu fyzických osob v roce 2008.....	45
Tabulka 14 - Slovinské plnění konvergenčních kritérií.....	51
Tabulka 15 - HDP na obyvatele v zemích EU v roce 2007.....	57
Tabulka 16 - Vývoj růstu HDP v zemích EU	58
Tabulka 17 - Růst HDP v zemích EU v roce 2007.....	59
Tabulka 18 - Vývoj inflace v zemích EU	60
Tabulka 19 - Inflace v zemích EU v roce 2007	61
Tabulka 20 - Vývoj nezaměstnanosti v zemích EU	62
Tabulka 21 - Nezaměstnanost v zemích EU v roce 2007.....	63
Tabulka 22 - Obchodní bilance v zemích EU v roce 2007 (v mld. EUR).....	64

SEZNAM GRAFŮ

Graf 1 - Vývoj počtu obyvatel.....	15
Graf 2 - Struktura slovinské ekonomiky (podíl na HDP v %)	21
Graf 3 - Vývoj růstu slovinského HDP	23
Graf 4 - Vývoj slovinské inflace.....	24
Graf 5 - Vývoj nezaměstnanosti ve Slovinsku	25
Graf 6 - Komoditní struktura vývozu v roce 2007	29
Graf 7 - Komoditní struktura dovozu v roce 2007	31
Graf 8 - Vývoj zahraničního obchodu	32
Graf 9 - Zahraniční obchod Slovinska a České republiky.....	33
Graf 10 - Vývoj platební bilance Slovinska	35
Graf 11 - Vývoj veřejného dluhu Slovinska (%HDP).....	36
Graf 12 - Vývoj veřejného dluhu Slovinska (mil. EUR).....	37
Graf 13 - HDP na obyvatele v paritě kupní síly v zemích EU v roce 2007 (v EUR).....	57
Graf 14 - Růst HDP v zemích EU v roce 2007	59
Graf 15 - Inflace v zemích EU v roce 2007.....	61
Graf 16 - Nezaměstnanost v zemích EU v roce 2007.....	63
Graf 17 - Obchodní bilance v zemích EU v roce 2007	64

SEZNAM ZKRATEK

AU	Rakousko
BE	Belgie
BG	Bulharsko
CY	Kypr
CZ	Česká republika
DE	Německo
DK	Dánsko
EE	Estonsko
EL	Řecko
ERM II	Evropský mechanismus směnných kurzů II
ES	Španělsko
ESCB	Evropský systém centrálních bank
EU	Evropská unie
FI	Finsko
FR	Francie
FYROM	bývalá jugoslávská republika Makedonie
HDP, GDP	hrubý domácí produkt
HU	Maďarsko
IE	Severní Irsko
IT	Itálie
LT	Lotyšsko

LU	Lucembursko
LV	Litva
MT	Malta
NATO	Severoatlantická aliance
NL	Nizozemí
PL	Polsko
PT	Portugalsko
RO	Rumunsko
RVHP	Rada vzájemné hospodářské pomoci
SE	Švédsko
SFRJ	Socialistická federativní republika Jugoslávie
SI	Slovinsko
SITC	Standard International Trade Classification
SK	Slovensko
UK	Velká Británie